Ára : 25 Ft

TURAI HÍRLAP

KÖZÉLETI HAVILAP 1992. JÚNIUS (Szent Iván hava)

JUNIÁLIS 92'

1991. június 30-án a szovjet csapatok végleges távozását ünnepelte az ország. Örömünnep volt ez, de mégis csendes és mértéktartó: nem volt miért hangoskodni. Inkább afféle belső megnyugvás, hálaadás napja volt. Akkor így mondtuk: SZABADSÁGNAP.

- Emlékszünk még: országszerte rendezvények voltak, így nálunk is. Az idén is lesz juniális. Úgy tűnik hagyomány született - változó tartalommal, hisz ahogyan múlik az idő, úgy fakul az ünnep politikai-történeti jellege, s lesz egyreinkább népünnepély: az öröm, az önfeledt szórakozás napja. A némileg hivatalos és patetikus mozzanatok, beszédek helyét és szerepét bizonyára - szinte teljesen - átveszi az ének, a tánc és a játék: s ez így van rendjén.

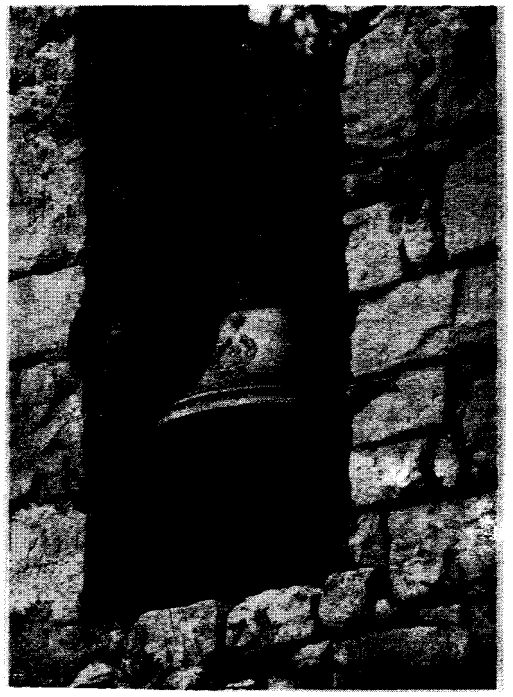

Foto: L. Bertrand

Kérdés azonban, hogy vajon teljesen ki kell-e iktatunk "91. június 30." emlékét, s mindazt ami arról eszünkbe jut.

- Több szempontból is súlyos hiba lenne; merthogy a történeti motívum takargatása, elhallgatása ugyanolyan ostoba és gátlásos szélsőség lenne mint a rendezvény túlpolitizálása. (Való igaz, nem mi kényszerítettük a szovjet csapatokat távozásra, ettől függetlenül nincs mit szégyelnünk azon, hogy függetlenek lettünk.)

- Másrészről a születő hagyomány már a kezdeteknél kiüresedne, elveszítené belső "vázát", lényegét; nem lenne mihez kötni az évfordulót, elsorvadna a "gyökér". Néhány év múlva csupán annyit tudnánk mondani, hogy valamikor június végén van egy-két nap, amikor összejön a falu apraja-nagyja, van sör, virsli és friss jégkrém is kapható.

Voltak, s talán lesznek is olyanok, akik nemcsak a közelmúlt sorsfordító történelmét szeretnék kilúgozni a rendezvényből, hanem az egész programról úgy vélekednek, hogy: semmi szükség rá: nincs ok az ünneplésre. Nekik azt válaszolom: kár lenne megfosztani falunk lakosságát az önfeledt szórakozás, kikapcsolódás élményétől, s némiképp szegényebbek is lennénk, ha az idén nem csodálhatnánk meg vidékünk népművészeti együtteseinek bemutatkozását. Az országos rendezvényből így válik helyi hagyomány: a történelmet népszokássá szelídíti a múló idő. (A múlt évben azt ünnepeltük, hogy kimentek a szovjet csapatok, az idén, azt hogy már nincsenek itt.)

A tavalyihoz hasonlóan az idei JUNIÁLIST is a Vigyázó Kör szervezi és rendezi, de nem önmagának, hanem községünk valamennyi lakosának. (Ezt bizonyítja majdan a népes szereplőgárda is.)

Június 27-28-án mindenkit szeretettel várunk a Piactérre. A részletes programokat plakátjainkon ismertetjük.

Kálna Tibor

LAPUNK TARTALMÁBÓL

Bizottsági jelentés - Riport Maczkó Máriával és Pásztor Józsefnével - Iskolásaink Bemutatkoznak az óvodák - Vöröskeresztes nap - Az utcanevekről - Tura térképe

TESTÜLETI ÜLÉS 1992. MÁJUS

A képviselő-testület ülését május 25-én - a községháza tatarozási munkálatai miatt - nem a megszokott helyen (tanácsterem), hanem az új házasságkötő teremben tartotta.

Az ülés megnyitása után a meghívón szereplő napirendi pontok kerületek elfogadásra.

1. Beszámoló az 1992-93-as tanév iskolaszervezési feladatairól (kiemelten a háziasszonyképző szakiskola indítása).
2. Az I. és II. számú óvoda beszámolója.
3. Az Oktatási és Kulturális Bizottság jelentése.
4. Egyebek.

Az 1. napirendi pont írásos beszámolóját Oltvölgyi Béla iskolaigazgató kiegészítette, kiemelve az ifjúsági tagozat továbbvitelének fontosságát összefüggésben a fejkvóta emelésének érdekében teendő lépésekkel.
(Magasabb a felnőtt oktatás fejkvótája mint az iskoláskorú gyerekek után járó támogatás).

Szeptembertől indul az úgynevezett "gimnáziumi előkészítő" osztály, ahová (7.d.) - többek között - megfelelő vizsgaeredmény után kerülhetnek a gyerekek.

A háziasszonyképző szakiskolába eddig 26-an jelentkeztek. Tagozatvezető, tanterv van, most már csak a tanulók pályaalkalmassági vizsgálata van hátra.

A kezdéskor jelentkező többletráfordítás néhány éven belül minden bizonnyal megtérül - mondta az igazgató - és ezen iskolatípus is rentábilissá válhat. A központi juttatás fedezi a működési költségeket. Lehetőség van - a szakképzési alapból - pályázat útján történő külön támogatás megszervezésére is.

A témához több hozzászóló volt, számos lényeges kérdés került megvitatásra, s a testület végül elfogadta a beszámolót. Ugyanakkor a testület elfogadta az igazgató úr felmentési kérelmét, egyben hozzájárult ahhoz, hogy - közös megegyezés alapján - munkaviszonya 1992. augusztus 17-én megszűnjön.

Addig is az igazgató úr - jelenlegi munkakörében - részt vesz a következő tanév előkészítésében. A következő tanévet várhatóan megbízott igazgató, illetve igazgatói testület fogja "vezényelni". Az előzetes beszélgetéseken a tantestület 5 személyre adott javaslatot.

Az I. sz. óvoda beszámolóját Gólya Istvánné, a II. sz. óvodáét Erdélyi Sándorné készítette. A részletes és tartalmas anyag nem sok kiegészítésre szorult. Annál is inkább, mert az ott felvetett gondok némelyike idő közben megoldódott (pl. fogászati szűrés).

Gondot jelent a következő évre beiratkozott gyerekek egyenlőtlen elosztása a két óvoda között. Az 1. számú óvoda 44 "ballagó" helyett - a körzethatárok szerint történt jelentkezés alapján - csak 22 új ovissal gyarapodik, míg a 2. sz. ovinál több az új, mint a ballagó ovisok száma. A kérdést minden bizonnyal egy - divatosan szólva - ad hoc bizottság fogja megoldani. (Mire e sorok megjelennek, a kérdés bizonnyal rendeződött.)

A testület nevében Erdélyi Ágnes köszönte meg az óvónők igen színvonalas, lelkiismeretes munkáját és kérte, hogy fokozottabban vegyenek részt a község közéletében. A jegyzőnek is szólt az a kérés, hogy az iskolás kor előtti kötelező óvoda hiánytalanul realizálódjon, mert most is előfordult, hogy 4 gyerek nem járt semmiféle elkészítőre.

Az Oktatási Bizottság beszámolóját - mely az elmúlt másfél év tevékenységét foglalja össze, - a testület jónak értékelte és elismerését fejezte ki a munkáért. (E lap 3. oldalán található a teljes jelentés).

Az "egyebek" címszó alatt a következő témák kerültek "terítékre".

- A gáz beruházás "sínen van", egyedül a zsámboki átadó bővítése jelentett némi gondot, de azóta az is megoldódott.
- A szennyvíztisztító helyének kijelölése megtörtént, a zúgóhíddal szemben folyik a parcella azonosítás. Sürget az idő, mert a jövő évi céltámogatást június 26-ig be kell nyújtani. (Elkészült a tanulmányterv, június 23-án hatósági bejárás lesz a területen).
- Telefon témában is történt nagyobb előrelépés, a kiviteli tervekhez megadtuk a jelentkezési létszámot és a központ helyét.
- Az egészségügy területén is elég sok a tisztázatlan kérdés. Sajnos a már többször emlegetett második gyermekorvosi státuszra vonatkozó alapbizonylat nem létezik, tehát be kell érnünk a jelenlegi orvoslétszámmal.
- Döntött a testület a hévízi úti buszfordulónál benzinkút építésre átadandó terület bérleti díjának mértékéről. A szerződés előkészítés alatt áll. - Megtudtuk, hogy folyamatban van a PVCSV privatizálása, s ha minden jól alakul, akkor ősszel már a Galga-menti önkormányzatok fogják üzemeltetni.

Sára Mihály

ANYAKÖNYVI ADATOK

1992. május hóban

Születés

Árvai Zoltán (1992. 03. 15.)
Horák Vivien (1992. 03. 12.)
Pataki Tamás (1992. 03. 20.)

Házasságkötés

Meleg Sándor Zoltán - Nagy Andrea
Pecze László - Palócz Rita
Sánta Csaba - Sima Aranka Orsolya
Sima Gábor - Tóth Eszter

Halálozás

Csányi Sándor
Fekete Pálné sz. Tóth Julianna
Fületi Béla
Hornyák László József
Kátai Marianna
Molnár Jánosné sz. Csomor Mária
Papp Károlyné sz. Hámori Julianna
Simány Dénesné sz. Bozlék Rozálianna
Tóth Pálné sz. Tellér Ilona
Tóth Zsigmondné sz. Sára Anna

Tura, 1992. június 1.

AZ Önkormányzati Képviselő-testület Következő Ülése

1992. június 29. de. 9 órakor lesz

Napirend:

1. Jelentés a gázberuházás megvalósulásáról
   e.a.: Dolányi Mihály képviselő
2. Jelentés a Településfejlesztési Bizottság tevékenységéről
   e.a.: A bizottság elnöke

JELENTÉS

az Oktatási és Kulturális Bizottság eddigi tevékenységéről

1990. novemberben, illetve decemberben kezdődött a tervezés a bizottság nevéről, összetételéről, feladatairól és hatásköréről.

A név Oktatási és Kulturális Bizottság lett, a megalakulás 1991. március elsején volt.

Feladata döntéselőkészítés - javaslattétel az alábbi területeken:

- gyermekintézmények (bölcsőde, óvodák, iskola, zeneoktatás) működése,
- művelődési intézmények (Műv. Ház. Könyvtár, Falumúzeum) munkája,
- községi sport problémái.

Elemző munkát végez egyéb, a kultúra területéhez kapcsolható témákban (pl. községi címer, kitüntetések, alapítványok, újság, stb.)

A feladataihoz tartozó tárgyköröket részletes - az érintettekkel együtt lefolytatott - vita után tárgyalja, majd javaslatait a Képviselő-testület elé terjeszti.

Az alakuló ülésre az általános iskolában került sor, ahol a Diákönkormányzat tagjaival kölcsönösen tájékoztattuk egymást feladatainkról, valamint megterveztük a közelgő nemzeti ünnepről való méltó megemlékezést.

A következő ülésen (április 10-én) megtárgyaltuk az SZMSZ-ben leírt kötelező feladatokon kívüli terveinket:

- A helyi oktatásügyi alapelvek kidolgozása.
- Iskolaszék szabályzatának megfogalmazása.
- Diákönkormányzat működésének segítése.
- A Turai Hírlap szerkesztése.
- A turai Video-Stúdió helyzete és a további működésének feltételei.
- A sportegyesület "átvilágítása".
- Újabb anyagi források felderítése az iskolai oktatás támogatására.
- Elképzelések a pártokkal és egyesületekkel való kapcsolattartás módjáról.
- Az ifjúsági mozgalmak, egyesületek támogatási formáinak és feltételeinek kidolgozása.
- Javaslat a zeneiskola helyzetének megoldására.

Az elmúlt évben 12 alkalommal üléseztünk, ahol a fentieken kívül foglalkoztunk:

- Művelődési ház igazgatói pályázat véleményezésével,
- bölcsőde feladatkörének bővítésével,
- az 5-6 évesek kötelező "beóvodázásával", - községi kitüntetések alapításának gondolatával,
- címertervvel,
- iskolabővítés lehetőségeivel,
- utcanevek megváltoztatásával,
- DSK helyzetével,
- az állami és nemzeti ünnepek szervezésének előkészítésével,
- a IX. és X. osztály, illetve a Gazdasszonyképző Iskola szervezésének helyzetével.

1991. tavaszát az általános iskola igazgatói pályázatainak vizsgálatával töltöttük. (A bizottság igyekezett alapos munkát végezni. Nem a bizottság hiányos munkájának köszönhető a mostani igazgató-válság.)

Nagyon fontos és nehéz probléma volt a bölcsőde "lét kérdése". Józan kompromisszummal sikerült megállítani az óvodákkal a gyereklétszámmal folytatott harcot.

A *gazdasszonyképző beindításának gondolata* (ebben a bölcsőde mint gyak. hely), valamint a "meglévő megőrzésének" fontos alapelve alapján a bölcsőde ma is működik.

A bölcsőde-óvoda vita mellett óvoda-óvoda vita is folyt, amit Erdélyi Ágnes zárt le, megvizsgálva a beírt létszámadatokat.

A nyári hónapokban több alkalommal tartottunk megbeszélést a turai Sport Club vezetésének átszervezéséről, melynek eredményeképpen összeállt az elnökség, akiket - javaslatukra - a *polgármester megbízott*. (A *február* 9-i közgyűlés lényegében ezt a vezetőséget választotta újjá!)

A nemzeti ünnepek méltó megszervezésében és lebonyolításában ki kell emelni Kálna Tibor munkáját.

Munkánkat segítették, üléseinken részt vettek a tárgyalt témákban illetékes személyek, tájékoztatás és tanácsadás szintjén.

Nem került sorra az iskolaszék létrehozása: kevés volt a diákönkormányzat segítése; nem alakult ki a pártokkal, egyesületekkel való - tervezett szintű - kapcsolattartás.

Az Oktatási és Kulturális Bizottság törekvéseit szemmel láthatóan elfogadták, elfogadják a hozzá tartozó intézmények. Általában készek az együttműködésre.

Az 1992. év elején sűrű programot bonyolítottunk le, melyek közül kiemelkedik a január 17-i Kulturális Fórum, a január 22-i iskolai költségvetéssel foglalkozó ülés és a március 27-i Ifjúsági Fórum.

A Kulturális Fórum iránt jelentős volt az érdeklődés. A 30 meghívottból 28-an jelentek meg, s fejtették ki véleményüket a közművelődésben való előrelépés esélyeiről. A beszélgetés végkicsengése az volt, hogy önállóan működő kiscsoportok alkossák a közművelődés alapját. Ezek működéséhez olyan vezetőt kell kinevezni, aki koordinálja tevékenységüket.

Az iskolai költségvetést tárgyaló ülésen támogattuk az iskola által kért összeg (32 mFt.) megadását és a Képviselő-testületnek elfogadására ajánlottuk.

Az Ifjúsági Fórumon megjelent 23 fiatal nagyszerű ötleteket hozott. Elmondásaikból kitűnt, hogy szeretnének itthon szórakozni, kikapcsolódni, csak el kell mozdulni a jelenlegi holtpontról, hogy bebizonyosodjon: nem feltétlenül a falu határán kívül terem a vonzó program.

A község címerének tervét bizottságunk két tagja (Jónás Sándor és Kálna Tibor) készítette el, jelenleg a Magyar Tudományos Akadémia minősítését várja.

Ebben az évben eddig 8 alkalommal tanácskoztunk, legtöbbször az iskolával és a művelődési házzal kapcsolatos témák kerültek szóba.

Munkaterületünk tele van feszültséggel, emberi (tudati) problémákkal, ugyanakkor a hatékonyság nem mérhető konkrét mutatókkal.

Döntéseink eredményessége a legtöbb esetben csak hosszútávon ítélhető meg. A kultúra, oktatás, művelődés ügye válsággóc, a változások nehezen követhetők. Ezek a területek gyakran válnak küzdelmek szinterévé, a köztudatban mégsem kapnak kellő hangsúlyt, mert a közvéleményt elsősorban a közvetlen gazdasági problémák, létkérdések és a személyi változások foglalkoztatják.

A közeljövő legnagyobb feladata számunkra (ismét) az iskola lesz. A vezetőváltás, valamint az átalakulás figyelemmel kísérése az új oktatási törvény szellemében - kiemelt hangsúlyt kap munkánkban.

A 93/94-es tanévre

- iskolaszék létrehozásának előkészületeit kell megtenni,
- meg kell vizsgálni a felekezeti osztály(ok) indításának lehetőségeit,
- az iskolabővítés szükségességét kell elemezni.

Nem hagyható megjegyzés nélkül, hogy állandó készenlétet igényel az újság, amihez kevés segítséget kapunk. Ez számos egyéb feladattól von el időt, energiát. Javasoljuk státuszba veendő lapszerkesztő vagy lapszervező keresését.

Bizottságunk létszáma 5 fő, a személyi összetétel a kezdettől változatlan. Egyik tagunk - egészségi okokból - átmenetileg akadályoztatva van, egy másik tagunk februártól a művelődési házat irányítja.

Tura, 1992. május 20.

Oktatási és Kulturális Bizottság

Kuti József Erdélyi Ágnes Jónás Sándor
Kis András Kálna Tibor

"...Én nem mehetek el innen!..."

/Veres Péter/

(Riport Maczkó Máriával, aki boldog embernek érzi magát, mert igazában azt teheti, amit nagyon szeret.)

Riportereink - Lajtos Lilla és Király Boglárka 8.e. osztályos tanulók - ezúttal Maczkó Máriát kérdezték pályájáról, indulásáról, munkájáról, örömeiről.

A beszélgetés mottója az általa említett Kodály idézet lehetne: "A népdal, mint az ékszer a láda fenekén, életet akkor kap, ha viselik. Mennél többeké lesz, annál nagyobb lesz világító és melegítő ereje."

L.L.: Mikor határozta el, hogy életét az éneklésnek szenteli? Hogyan kezdődött énekesi pályafutása?

M.M.: A Galga mentén, Turán nőttem fel, szüleimtől örököltem a népzene és a nép kultúra szeretetét. Nagy László sorait idézve: "...Én sohasem éreztem annak szükségességét, hogy kapcsolatot tartsak a néppel. Ez a kapcsolat születésemmel megteremtődött." Ez a fajta odatartozás, ez a fajta hűség az enyém. Ebbe a hagyományba születtem bele, a még élő hagyományokból tanultam el az énektechnikát és dallamkincset. Gyermekkoromban még természetesen éltek azok az élmények, amelyek errefelé sodortak. Mindig énekeltem. Mindig volt kikkel együtt s főleg volt mit énekelni. Környezetemtől, a körülöttem élőkből áradt az ének csakúgy, mint a szeretet.

Király B.: Miért ezt a műfajt, a népdalt választotta? Hogyan jutott el idáig?

M.M.: A népdal szeretete már az általános iskolában sikerrel párosult, az iskola szólóénekese lettem. Az "Éneklő Ifjúság" mozgalom keretében többször énekeltem a Magyar Rádióban, a Zeneakadémián és szlovákiai szerepléseken.

Gimnáziumi éveim alatt klasszikus énekléssel foglalkoztam. Konzervatóriumot végeztem Debrecenben magánének szakon. A klasszikus képzés után mégis újra a népdaléneklés felé fordultam. Ezeknek az énekeknek a szépségét, teljesértékűségét terjesztettem, adom tovább, tudatosan. 1983. augusztus 20-án Galga mente népdalainak hiteles megszólaltatásáért megkaptam a "Népművészet Ifjú Mestere" kitüntetést. Ennek kapcsán a Magyar Televízióban Galga menti népdalokat énekeltem.

Aki énekel, nem magára gondol elsősorban ... azért énekel, mert az ének vallomás, kitárulkozás, az ének: vigasz. 1984-ben kaptam meg a népdalénekléshez a hivatásos működési engedélyt. Azóta évenként népdalt tanítok országos népzenei táborokban. Közreműködtem a bagi Muharray Elemér Népi Együttes munkájában, az aszódi Népzenei Műhelyben - itt a népdal műhely vezetője voltam. Népdalkört, óvodai gyermekjátékkört vezettem Domonyban.

Király B.: Önkéntelenül adódik a kérdés: Hol marad Tura a helységnevek sorából?

M.M.: Turán a B.B. Művelődési Házban művészeti vezető voltam, de féltékenységek és egyéb szakmai ártalmak kapcsán nem tudtam tovább folytatni a népdalok tudatos terjesztését színpadon és a táborokban. Állandó összeütközésbe kerültem vezetőimmel, ezért úgy döntöttem, hogy elmegyek Turáról. Tímár Sándor, az Állami Népi Együttes művészeti vezetője hívott az együttesbe szólóénekesnek. Ez számomra igen megtisztelő feladat volt, amelyet nem lehetett visszautasítani. Mai napig egyedül vagyok énekes az egész együttesben.

Számomra azonban a Galga mente mégis egy megtartó erő, gyökér, és örömmel vállaltam 1991-ben a kartali asszonykórus vezetését. Elkezdtem a Galga menti népdalok gyűjtését, mivel a jó stílusban való éneklést csak az idős emberektől lehet elsajátítani.

L.L.: Mennyit kell gyakorolnia egy-egy dalt, amíg tökéletesen előadja?

M.M.: Igazából az a jó, ha egy népdalt eredeti felvételen hallgathatok, és az a legjobb, ha az adatközlővel találkozhatok, saját magam készíthetem a felvétel, mert egy gyűjtési élménnyel nem párosul semmi. Amikor az ember ismeri az adatközlő sorsát, akkor másképp énekli az éneket. Miután felveszek egy népdalt, azt nagyon sokszor meghallgatom, sokáig érlelődik bennem, szinte a nénivel vagy bácsival éneklem, még egyszer elkezdem egyedül, de természetesen akkor már az én életemet is hozzá kell tenni.

L.L.: Hallottuk, hogy rábukkant egy eddig ismeretlen népdalra. Hogyan történt?

M.M.: Amikor a Galga menti dalos könyvhöz gyűjtöttünk énekeket - 1990-ben jelent meg Marczkó Mária - Rónai Lajos: Rózsát ültettem a gyalogútra című Galga menti népdal - gyűjteménye az aszódi Petőfi Múzeum gondozásában -, akkor Turán Mester Józsefnétől hallottam egy gyönyörű régi stílusú népdalt, amit eddig soha, sehol nem hallottam még: Édesanyám rózsafája - ez felkerült a Galga menti lemezre is.

A beszélgetés ezen gondolatához kívánkoznak Csoóri Sándor szavai: "Népi kultúránk nemzeti kultúránk része, nem pedig érdekes hajtása. Nem rozmaringfa, nem tulipánfa, hanem az idő mögül megszólaló erdő. Valamikor örömök, átkok, panaszok, szerelmek, fölbuzdulások bújtató rengetege. A történelemből mindig hiányzó történelem."

Király B.: Ha újra kezdhetné az életét, mit tenne másképp?

M.M.: Ha újra kezdhetném az életemet semmit sem tennék másképp, csak így folytatnám. Én boldog embernek érzem magamat, mert igazában azt tehetem, amit nagyon szeretek; és Sütő András figyelmeztetését idézi: "Ne hagyjátok cserbe az éneket!" Aki nem tud énekelni, bizony nagyon szegény ember, még ha tele van is forintokkal a ládája!

L.L.: Mivel tölti szabadidejét?

M.M.: Nagyon szeretek olvasni, kirándulni, operába járni. Szívesen veszek részt hangversenyeken, irodalmi esteken, amelyek számomra a töltekezést jelentik, amiből erőt meríthetek.

Búcsúzóul a következő gondolatokat hagyja ránk:

"Mostanában sokat sírunk, szomorkodunk, elégedetlenkedünk, haragszunk, lázadunk amiatt, amink nincs. Örvendjünk ma mindnyájan annak, amink van: a népdal lélegző elevenségének."

Kívánjuk, hogy tegye sokáig és sok helyen, amit szeret, mindannyiunk örömére!

(Szerkesztő: Jónás Sándorné)

KIS MAGYAR CSERKÉSZET TÖRTÉNELEM

(IV. befejező rész.)

(Letörik a liliom)

Az ország területén lefolyt háborús események sajnos a cserkészetnek is hatalmas károkat okoztak. Cserkészotthonok, parkok, csónakházak, berendezések tömegei mentek teljesen tönkre. A vezetők jelentős része elesett, hadifogságba került, vagy nyugatra szorult. Ilyen reménytelen helyzetben indult meg a háború megpróbáltatásai után a magyar cserkészet. Az új központi vezetőség azonnal hozzálátott a cserkészcsapatok újraszervezéséhez, annak ellenére is vállalva, hogy lépten-nyomon ki voltak téve az elhurcolás veszélyének.

A cserkészek elsők között voltak, akik a bizonytalanság, kiszolgáltatottság állapotában építeni kezdtek a romok helyén. Számos középület használhatóvá tételében, pld. a Fővárosi Könyvtár helyreállítása során szereztek kiemelkedő érdemeket. A Magyar Vöröskereszt felkérésére vállalták a fogságból hazatértek gondozását és kalauzolását. A cserkészet létszáma néhány hónap alatt 50 ezerre emelkedett. A vezetőség elleni súlyos intézkedések nem sokáig várattak magukra. az első ilyen rendelkezések egyike volt, hogy a cserkészszövetség minden vezetője újra igazoltassa magát. Az akkori idők gyakorlata szerint képviselőjük útján a politikai pártok is beleszóltak az igazolásokba, aminek eredményeként a vezetésben két csoportosulás alakult ki. Egyikük a régi hagyományos cserkészetet kívánta folytatni megalkuvás nélkül, a másik csoport az engedményekre hajlamos vezetőké volt.

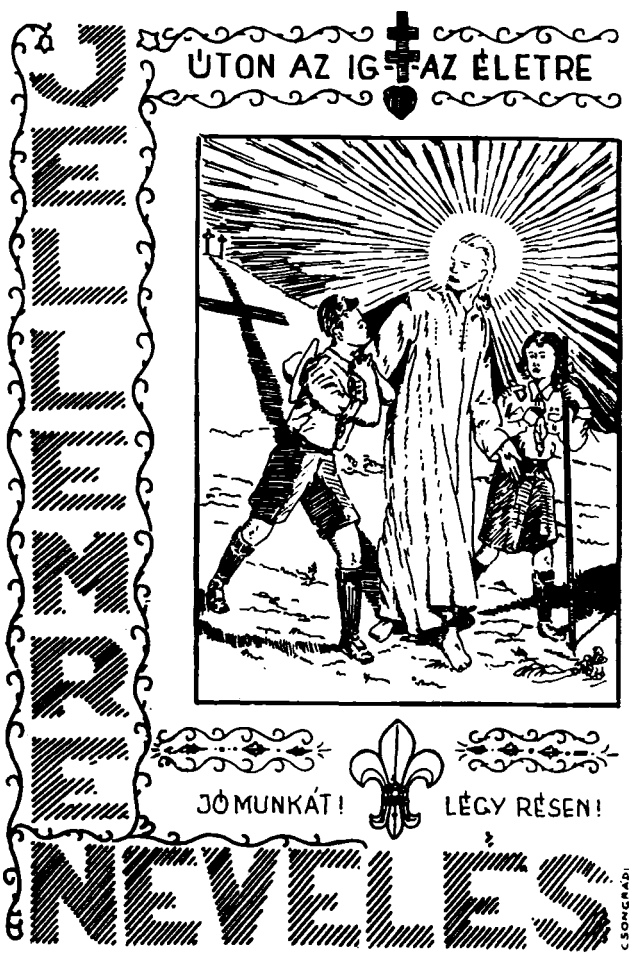

Ezt a megosztottságot a belügyminisztérium kihasználva, kiadta az utasítást, hogy a cserkészmunkát minden eszközzel akadályozzák, amilyen hamar lehet szétrombolják.

Vidéken elkezdődtek a cserkészet elleni önkényeskedések, elhurcolások.

1945. végén a parlamenti választások után a cserkész szövetség is megválasztotta vezetőségét az eddigi ideiglenes vezetőség helyett, de sajnos megnyugvást ez sem hozott.

Ebben az időben indul az az akció, amely az ország valamennyi ifjúsági szervezetét egységesíteni szándékozott. A helyi hatóságok vezetői minden lehető eszközzel akadályozva a cserkészcsapatok munkáját, a legerőszakosabb eszközökkel terelték a MADISZ-felé az ifjúságot. Sok helyen önkényesen betiltották a cserkészcsapatok tevékenységét, az üzemi csapatoktól megvonták a támogatást, és elvették a cserkészotthont.

1946. május 13-án kézbesítették ki a szövetség részére Rajk László rendeletét, mely elrendelte a szövetség munkájának felülvizsgálását. A vizsgálat eredményét sohasem tették közzé. Azok akik tovább vállalták a cserkészet irányítását, minden nap találkoztak a cserkészetet támadó újsághírrel.

1946. július elején a belügyi apparátus tervbe vette a Magyar Cserkész Szövetség azonnali felszámolását. Miután a hír kiszivárgott a Belügyminisztériumból, egymást érték a tiltakozások a parlamentben a törvényhozók részéről. A belügyminiszter megváltoztatva a cserkészet elleni menetrendet, 1946. július 22-ére közgyűlést hirdetett meg, ahova a cserkészvezetők nem juthattak be. Ezen a közgyűlésen erősen megcsonkítva a II. Cserkésztörvényt, kimondták, hogy a magyar cserkészet átalakul "Magyar Cserkészfiúk Szövetségévé".

Ez az egyébként erőszakosan meghirdetett közgyűlés minden olyan tényezőt kiiktatott a cserkésztörvényekből, alapszabályokból, amelyek lényeges alapelemei voltak az erkölcsi alapokra helyezett humánumot mindenkor szem előtt tartó magyar cserkészetnek.

1947. március 23-ára összehívott közgyűlésen a küldötteket rendőri segédlettel szavaztatták le. Ezt a közgyűlést azért kellett megtartani, mert a kormány felmérte a 47-es moissoni jamboree jelentőségét.

Augusztus 6-án 200 magyar cserkész utazhatott ki Franciaországba, természetesen politikai megfigyelők felügyeletével. Az eseményt a Cserkészfiúk szövetségének Lapja így jelentette be: "Mégis megyünk... Köszönjük segítséget RÁKOSI MÁTYÁSNAK".

Ez a két rövid mondat tökéletesen jellemzi a magyar cserkészet akkori kiszolgáltatott helyzetét.

A jamboree után néhány csapatot újból betiltottak.

Végülis 1948. májusában a Hárshegyi Cserkészparkban kimondták, hogy a Magyar cserkészfiúk Szövetsége beolvad az "Úttörő Mozgalomba".

Ebben az időszakban megszakadoznak a magyar történelem lapjai. A bolsevik hullámhosszon beszélők úgy találták, hogy a magyar múltnak nincs értéke, így a cserkészetnek sincs.

Megszűntették a magyar cserkészetet.

Elgondolkodva az elmúlt 40 év történésein, Gróf Széchenyi István szállóigéje jut eszembe:
"Sokan azt gondolják, Magyarország - volt; én azt szeretném hinni: lesz".

Tóth S. Péter

NEGYEDIKESEINK

4.a.

22 aranyos, kedves gyermek jár az osztályba. 12 fiú és 10 lány. Tele túlcsorduló érzelemmel egymás és a felnőttek iránt is.

Néhányan közülük rendkívüli szorgalommal teljesítik iskolai és iskolán kívüli feladataikat. Vannak azonban lemaradó tanulóink is.

Érdeklődésük sokirányú. Részt vesznek a torna szakkör, rajz szakkör munkájában. Többen tanulnak zenét, idegen nyelvet. Szeretnek kirándulni, színházba járni.

(Oszt.f.: Hubert Zoltánné)

4.b.

Osztályunk létszáma 20 fő. Ebből 11 a lány. A tanulók többsége jó képességű. Sokan vesznek részt tehetséggondozáson, s a tanulmányi versenyeken is jól megállták a helyüket. Igazán gyengén csak ketten teljesítettek félévkor. Érdeklődőek, nyitottak, mindenféle rendezvényen szívesen szerepelnek. Bár néhányan elvált szülők gyermekei, mégis mind rendezett, szerető, törődő családot tudhat maga mögött.

Segítőkészek, odafigyelnek egymásra. Szeretetre méltó gyermekek. Öröm velük dolgozni.

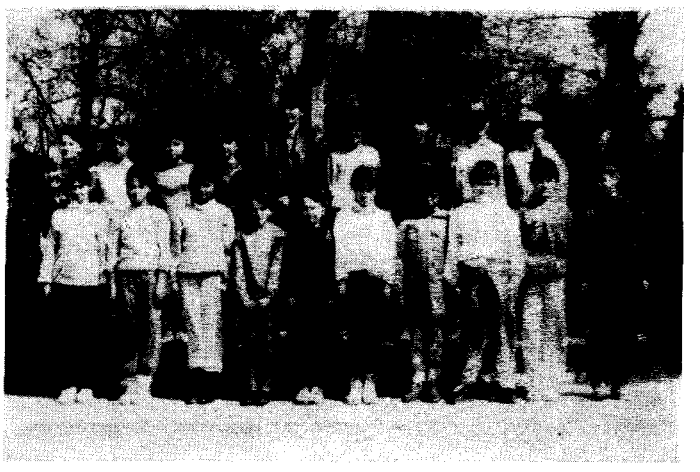

(Oszt.f.: Pintérné Kuti Mária)

4.c.

12 fiú és 12 lány alkotja osztályunkat.

Nagy mozgásigényű, eleven társaság. Sok a problémás, nehezen kezelhető gyermek, kevés a példás magatartású. Többnyire szorgalmasak, jól aktivizálhatók, de előfordul, hogy nem elég kitartóak. Több tanuló részt vett a taulmányi versenyeken, egyikük körzeti versenyre is eljutott. Néhányan eredményesen szerepeltek a "Ki mit tud?"-on. Sok a jó mozgású, sportszerető gyerek.

Ha vitatkozókedvüket a normál szintre csökkentik, alkalmazkodó képességüket nagy mértékben fejlesztik, jó osztályközösséggé formálhatók.

(Oszt.f.: Bertókné Kurucz Ildikó
ápr.1-től: Németh Ferencné)

4.d.

Az osztály létszáma 23 (fiú 12, leány 11).

Csonka családból 5-en jöttek, több (3) gyermeket nevelő családból 6-an.

Tehetséggondozáson matematikából 5-en, magyar nyelvből 4-en vesznek részt.

Szorgalmuk megfelelő, mindenki igyekszik feladatait elvégezni. Tanulmányi téren elég nagy eltérések mutatkoznak. Jóképességű 7 gyerek, de nagyon gyengén teljesít 9.

Az iskolai rendezvények aktív résztvevői. A tanulmányi versenyen 4-en voltak az első három között, a kulturális seregszemlén egy első díjat és egy második díjat szereztünk. Az egész osztályra jellemző a segítőkészség. Örülnek egymás sikerének.

(Foto: Éliás Zoltán)

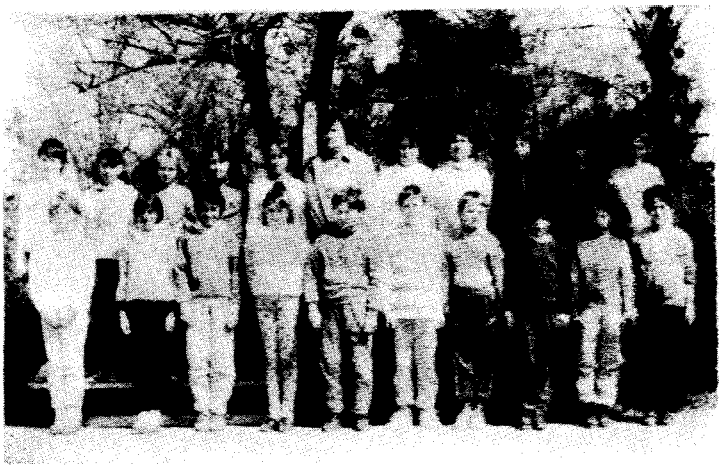

(Oszt.f.: Petrovics Sándorné)

NYOLCADIKOSAINK

8.a.

Babinecz Gergely
Bencsik Zoltán
Földes Noémi
Gáspár József
Gregus Csaba
Horváth Annamária
Horváth Veronika
Jenei Péter
Kis Orsolya
Köncöl Krisztina
Kuti Andrea
Kuti Gabriella
Őszi Gabriella
Pázmándi Zsolt
Pintér Krisztián
Pintér Zoltán
Sára Péter
Szabó Andrea
Szabó Attila
Szécsényi Margit
Szilágyi László
Szilágyi Zoltán
Tóth M. Péter
Tóth M. Zoltán
Tóth Zs. Erzsébet

Az osztály létszáma 25 fő. Kissé cserfes társaság, de alapjábanvéve jószándékú, szorgalmas gyerekek közössége. Az osztályban több gyermek kiemelkedő teljesítményt nyújt a sport területén. Például tornában, futballban, atlétikában. De szeretik a rajzot, a számítástechnikát és az éneket is. Az osztály minden tagja tovább tanul.

Örömmel és izgalommal készülnek az iskolából való búcsúzásra és az új feladatokra.

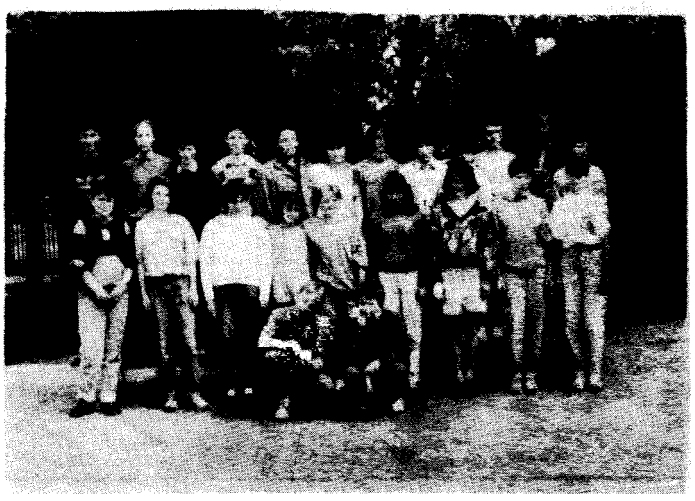

(Oszt.f.: Varjú Mihályné)

8.b.

Babulicz Gréta
Bajusz Péter
Bakos Timea
Barna József
Bata Gabriella
Csordás Zsuzsanna
Farkas Katalin
Gregus Ágnes
Hack Szabolcs
Horváth Mária
Kerek Timea
Kiss Ferenc
Kuti Gábor
Láng József
Lévai Mónika
Maródi Attila
Mayer Timea
Nagy Szabolcs
Nyilas Ágnes
Pálinkás Sándor
Pinczés László
Sultis Melinda
Szilágyi Imre
Tihanyi Andrea
Tóth Gábor
Varjú Ildikó
Vidák János
Vidák Zoltán

"Amíg az osztályt nézem elmerengve
Az én szemem is mintha könnyes lenne."

Sok szép emlékünk marad az együtt töltött négy évről. Igazi osztályközösség alakult ki, ahol a megértés, szeretet vezérelt minden gyereket. Jó volt köztük lenni, s örültem, hogy osztályfőnökük lehettem.

"Az élet szólít: menni kell.
Csüggedni nem szabad."

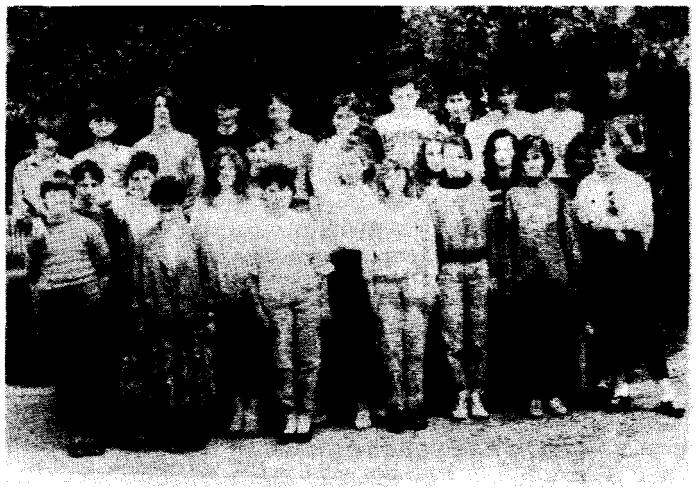

(Oszt.f.: Gregán Jánosné)

8.c.

Csoma Gábor
Dolányi Csaba
Farkas Andrea
Gólya Erzsébet
Kaszás Alíz
Kerekes Eszter
Kerti Katalin
Kis Balázs
Köles Timea
Kuti Marietta
Lipták Krisztián
Mahó Andrea
Miró Péter
Palócz Ferenc
Pásztor Szilvia
Rácz Róbert
Sára Bernadett
Szabó Katalin
Szabó László
Szénási Edit
Szilágyi Beáta
Szilágyi Rita
Tóth G. Ágnes
Tóth M. Zsolt
Tóth Tihamér
Tóth Zs. István
Vidák Melinda

A mi osztályunk egy jó közösség. Az osztály többsége részt vesz a magatartás versenybeli plusz pontok szerzésében. Nagyon vidám és jól összeszokott osztály vagyunk.

Nagyon nehéz a búcsú.

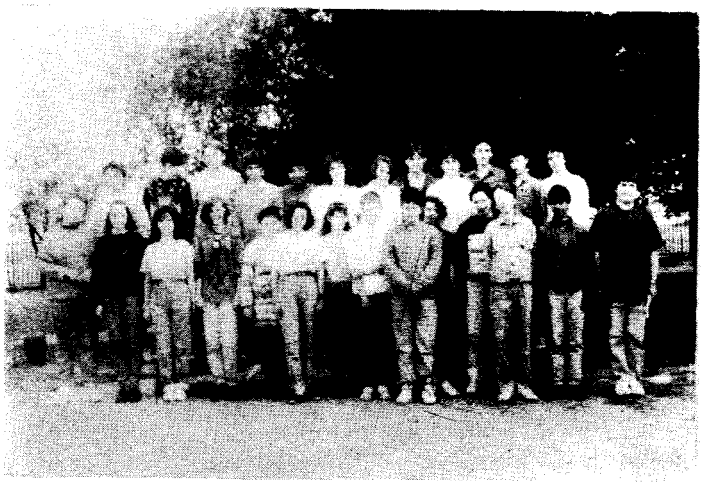

(Oszt.f.: Szungyi Lászlóné)

8.d.

Benke Gabriella
Bognár Zsuzsanna
Bolbás Enikő
Dodog Diána
Dolányi Szabolcs
Dolányi Tamás
Ferenczi Noémi
Gólya Zoltán
Győri Zsuzsanna
Horváth Edit
Illyés Beáta
Kajári Zsolt
Kovács Rita
Lajtos Attila
Mátrai István
Nagy Andrea
Nagy Erika
Oláh Róbert
Paksi András
Paksi Sándor
Pecze Péter
Prohászka Erika
Rácz Erika
Szénási Tibor

Ebben az osztályban 24 tanuló van: 13 leány és 11 fiú.

Sok a jó képességű, de a tanulás nem erős oldaluk. A közösség elég jó. Szeretnek részt venni minden jóban, (de főleg) rosszban.

(Oszt.f.: Szénási Józsefné)

8.e.

Bangó Tünde
Baranyi András
Barna Zoltán
Diós Csaba
Dolányi Éva
Drégeli Miklós
Fischl Zsuzsanna
Győri László
Kátai István
Király Boglárka
Király Krisztina
Kókai Ildikó
Köles Csaba
Lajtos Lilla
Meleg László
Muzsik Erika
Szabó István
Szénási Rozália
Szénási Sándor
Szilágyi Anita
Tarcsi Éva
Tóth G. Péter
I. Tóth József
II. Tóth József
Tóth Péter
Vidák Pál

Osztálylétszám 26 fő (11 lány és 15 fiú).

Osztályunk jó közösség. Tavaly megnyertük a magatartásversenyt, igaz az idén kissé visszaestünk. Jó néhányan szerepeltek tőlünk eredményesen tanulmányi- és sportversenyen. Szeretünk együtt lenni, kirándulni. Jó lenne még néhány évig egy osztályba járni.

A fiúk jellemzését találónak tartom.

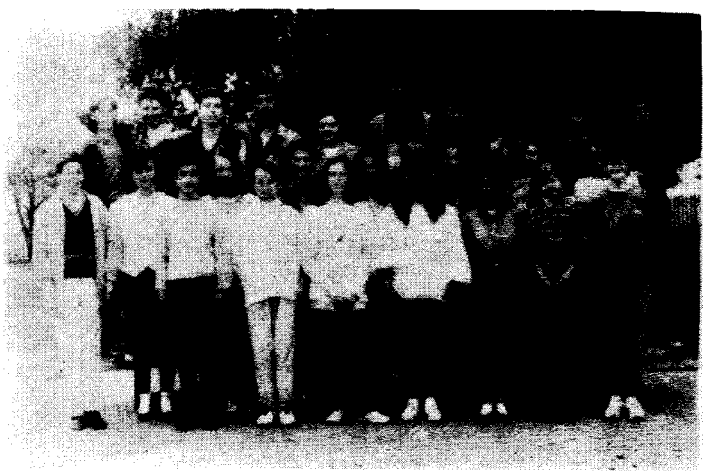

Jónás Sándorné oszt.f.

(Foto: Éliás Zoltán)

Szerkesztőségünk Rabindranath Tagore szavait "teszi a ballagó nyolcadikosok tarisznyájába".

"Aludtam, és azt álmodtam:
az élet - öröm.
Felébredtem, és azt láttam:
az élet - kötelesség.
Dolgoztam, és azt láttam:
a kötelesség - öröm."

A speciális alsó tagozat
1991/92-es tanévben 13 gyermekkel kezdte meg a munkát. A csoport vegyes összetételű, első, második, harmadik és negyedikes tanulók is dolgoznak itt. Sok a túlkoros gyermek. Az itt végzett munka is nehéz, sokrétű.

A gyermekek kellő odafigyelést, türelmet és szeretetet igényelnek. A tanulásban képességeikhez mérten jól haladnak. A tagozat a következő tanévben 6 tanulóval bővül és folytatja munkáját.

(Oszt.f.: ifj. Takács Pálné)

A speciális felső tagozatán
ebben az évben 8 gyermek tanul. Közülük egy 8. osztályos, aki tovább fog tanulni. Jókedvű gyerekek, akik nagyon szeretnek versenyezni, és akiknek a kedvenc tantárgyuk az irodalom.

A megyei tanulmányi versenyen irodalomból nagyon szép eredményt értek el. A kulturális szemlén is ügyesek voltak, most a megyei kulturális versenyre készülnek verssel, népdalokkal.

(Foto: Éliás Zoltán)

(Oszf.f.: Diligens Károlyné)

ISKOLAI HÍREK

"A tanári pálya minden más pályánál tágasabb, táltosabb, határtalanabb, s mint a Nílus termékeny vize, túlárad saját partjain. A jó tanár nemcsak pedagógus, hanem kertész, filozófus, esztétikus, lélekbúvár, művész és mesterember egy személyben, s nemcsak a tudást közvetíti - bár az sem kevés -, hanem példát ad, jellemet formál, ültet, gyomlál, olt és szemez, mint a kertész, életet visz a könyvekbe, a könyveken keresztül a tanításba, állandó s eleven hidat épít az eszmény és mindennap, az elvontság és tapasztalás közé."

Gyergyai Albert

Pedagógusnapi ünnepség volt június 5-én 4 órakor a Művelődési Házban. Tóth István polgármester köszöntötte a község oktatási intézményeinek minden dolgozóját, a nyugdíjasokat is. Néhány kisgyermek az 1-es és 2-es óvodából, valamint Diligens Károlyné színjátszó csoportja kedves, kellemes műsorral ajándékozta mag a jelenlévőket.

***Chikán Ernő* RUBIN, *Kőmíves Viktorné (Sárika néni)* GYÉMÁNT-diplomát** vett át. Megilletődötten, nagy tisztelettel és szeretettel ünnepelték a kollégák idős tanártársaikat.

Szombat délelőtt a Képviselő-testület oktatási bizottsága és a Polgármester virágot helyezett el a turai temetőben nyugvó tanítók - tanárok sírján. A megemlékezésen Tóth Péter László kántor is részt vett.

Nagy Tiborné biológia-földrajz szakos tanár, igazgatóhelyettes és ***Fekete Lászlóné*** tanító, az alsó tagozatos nevelőtestület munkaközösségvezetője a tanév végén **befejezi aktív oktató-nevelő munkáját, megkezdi nyugdíjas éveit.**
Jó pihenést, hosszú, boldog életet kívánunk mindkettőjüknek. A betegségéből lábadozó ***Fekete Laci bácsinak*** mielőbbi **teljes gyógyulást kívánunk.**

Akinek alkalma volt az óvodák gyermeknapi programjait és évzáró ünnepélyeit látni, elismeréssel szólhat az ott folyó munkáról. A színes és tartalmas rendezvényeken sok-sok nyitott, derűs, tehetséges óvodást láthattunk.

Az iskola ifjúsági tagozata budapesti kiránduláson vett részt május 16-án. A Vár-beli barangolás után (Nemzeti Galéria, Hadtörténeti Múzeum) a Planetárium esti előadását (Queen-koncert) látták a tanulók.

Nagyszabású tanévbúcsúztató program volt az iskolában az utolsó tanítási napon. Újra leszállt a helikopter a sportpályán, volt rendőrkutya-bemutató, tanár-diák meccsek, vidám műsor és Manhattan-koncert. A konyha dolgozói minden tanuló számára pogácsát és fánkot sütöttek.

BEMUTATKOZIK AZ 1. SZ. ÓVODA

Óvodánkat (a kastély alatt), a báró intézőjének házából alakították ki a 40-es évek végén. Az épület régi, de a dolgozók mindent megtesznek azért, hogy a gyerekek tiszta és szép környezetben tölthessék napjaikat. Óvodásaink öt csoportban vannak elhelyezve, koruk szerint. A csoportok létszáma ideális, 19-24 fő, nincs zsúfoltság, gyermeket és óvónőt egyaránt terhelő nagy zaj. Az óvodában csak az étkezésért kell fizetni, naponta 35 Ft-ot. A nagycsaládosok ennek a felét fizetik, a rászorultak további kedvezményeket is kaphatnak. A napi háromszori étkezés mennyiségileg és minőségileg is az óvodásoknak megfelelő, ízletes. A gyerekek étvágya jó, inkább a túltápláltság okoz gondot, mint a soványság. Az önkormányzat minden óvodába járó gyermeknek napi 7 Ft étkezési hozzájárulást ad. Az étkezést nem tesszük kötelezővé, a szülő választhat, kér-e gyermekének reggelit - ebédet - uzsonnát, s ennek arányában fizet.

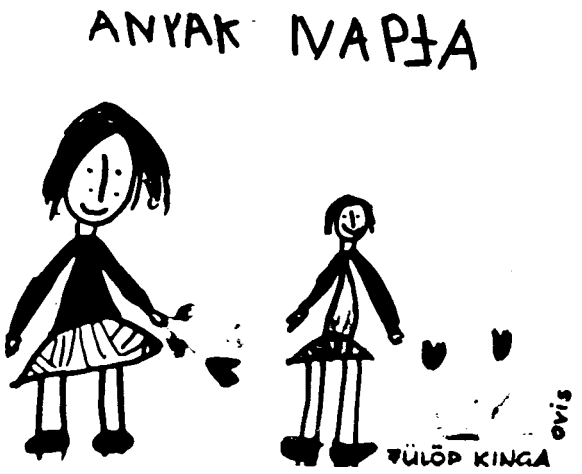

Az óvodai nevelés elsődleges célja a gyermek mindenoldalú fejlesztése, hogy az óvodáskor végére alkalmassá váljon az iskolai életre. Ezt szolgálja az óvodapedagógus által irányított játék, munka, tanulás. Az alapfeladatokon túl az óvónők nagy lelkesedéssel és sok munkával igyekeznek még szebbé, érdekesebbé tenni a gyerekek életét. Havonta egy alkalommal az óvónők mesejátékot, gyerekekhez szóló irodalmi műsort, bábjátékot adnak elő, így pótolják az élő előadások hiányát. Decemberben Télapó-szolgálatot szerveztünk a községben, nem óvodásoknak is. A szülők által megrendelt csomagot Mikulásnak öltözött óvónők vitték házhoz. Az így nyert bevételen a karácsonyfa alá vettünk ajándékokat.

A szülőkkel együtt tartunk Gyermeknapot, közös játékokkal, versenyekkel. A nagyobbaknak kirándulásokat szervezünk az Állatkertbe, Repülőtérre, Nagycikuszba. Nagyon fontosnak tartjuk az egészség megőrzését, a betegségek kialakulásának megelőzését.

A mindennapos testnevelés keretében szerepel a játékos lábtorna a lúdtalp megelőzésére, a szembetegségek kialakulása ellen a kínai szemmasszázst alkalmazzuk.

Egészségvédelmi programunkkal 100.000.-Ft-ot nyertünk a Nemzeti Ifjúsági és Szabadidősport az Egészséges Életmódért Alap pályázatán. Ennek keretében szabadtéri "tornatermet" építünk, néptáncot, mozgásos játékokat tanítunk, majd júliusban 45 gyermeket ingyenes úszásoktatásra viszünk az aszódi gimnázium uszodájába.

Minden programunkat a gyerekek érdekében szervezzük, nem törekszünk látványra, "kirakatmunkára", célunk mindig a gyermek saját képességeihez mért optimális fejlesztése. Az Óvodai Nevelési Programban meghatározott követelményszinteket a gyermekek elérik, ezt igazolják a minden gyermeknél elvégzett egyéni mérések. Munkánkat nem óvodai szakemberek is segítik. A beszédhibás gyerekekkel logopédus foglalkozik, a gyermekorvos és a védőnők minden gyermeknél elvégzik a szűrővizsgálatokat, a fogorvos a fogászati szűrést és kezelést, pszichológus segít a neurotikus problémák megoldásában.

Minden igyekezetünkkel azon vagyunk, hogy szerető türelemmel nevelve biztonságot, derűt és nyugalmat teremtsünk gyermekeink számára.

Gólya Istvánné

... ÉS A 2. SZ. ÓVODA

1976-ban épült fel a falu második óvodája a községháza mögötti kis utcában.

Az indulás évében a 100 férőhelyes óvoda négy csoportjában 107 gyermek kapott helyet. Öt év múlva már ez is szűknek bizonyult, de a régi jegyző-lakás megüresedése lehetővé tette, hogy 1981-ben az ötödik, 1983-ban a hatodik csoport is indulhasson. A legnépesebb esztendők egyike volt mégis ez utóbbi. A 150 férőhelyre 179 gyermeket kellett bezsúfolni.

Azóta csökkent a gyermeklétszám. Jelenleg hat csoportban 153 gyermekkel működik óvodánk. A legkisebb létszámú csoportba 21, a legnagyobba 31 gyermek jár.

Reggel fél 7-től várjuk a gyerekeket, és este fél 6-kor zárjuk be az óvodát. Huszonöt felnőtt (11 óvónő, 6 dajka, 6 konyhai dolgozó, 1 mosónő és 1 karbantartó) fáradozik azon, hogy a gyermekek optimális körülmények között töltsék napjaikat.

Sosem feledkezünk meg arról, hogy az ember életében a kisgyermekkor meghatározó szerepet játszik. Ebben a korban válik önállóvá, kialakulnak személyiségvonásai. A közösségben alakul, s

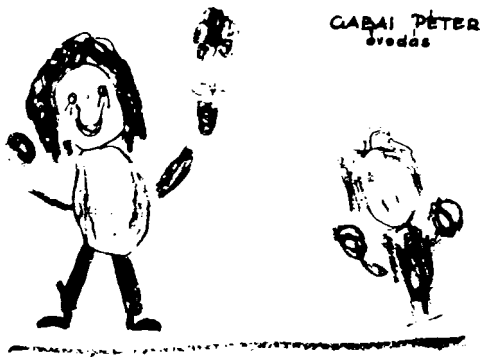

ő is alakítja azt. Itt érik sikerek, kudarcok, megdicsérik, megróják tetteikért. Értelmi képességei ekkor bontakoznak ki.

Az esztétikus termek, a tiszta, ápolt kiszolgáló helyiségek, a tiszta törülközők, takarók, a finom tápláló ételek, a rendezett udvar ezt a célt szolgálják.

Az itt dolgozók odaadása még mindig kevés lenne, ha nem állnának mellénk a szülők, az önkormányzat. Most is nagy szükség van az összefogásra, a segítségre.

Udvarunk átrendezéséhez fogtunk hozzá az ősszel.

A tizenhat év alatt elrongálódott udvari játékokat eltávolítottuk, a felhalmozódott homokbuckákat elegyengettük, mindez egyedül nem ment volna. Sokat segítettek a szülők, a Vigyázó Kör tagjai, a tsz és a MESZ dolgozói.

A munka látványosabb része vár még ránk. A megtervezett és már félig kész udvari fa-játékokat kell a nyár folyamán felállítani, hogy ősszel megújulva várhassuk vissza a gyermekeket.

Az óvó nénik megfogalmazásai alapján következzen a gyermekcsoportok bemutatása:

3-4 évesek

Óvónők: Kiss Ernőné - Anna néni
Farkas Ildikó néni

Dajka: Sára Istvánné - Aranka néni

Csoportunk fele minis, a másik fele már nagyobb, ők a kicsik. A nagyobbak, azaz a kicsik, sokat segítettek egész évben a miniseknek. Megdicsérték őket, ha ügyesek voltak, vagy végre sikerült megbírkózniuk a kirakó játékokkal. Az újonnan érkezőket szeretettel, gondoskodással fogadták. A vigasztalást, együttérzést sok felnőtt megirigyelhetné. Egy év eltelte után már bátrabbak, nyitottabbak, egymásra figyelő, remekül alakuló közösség lettünk.

4-5 évesek

Óvónők: Dolányi Anna - Nusi néni
Tóth Andrásné - Saci néni

Dajka: Nyilas Istvánné - Erzsike néni

Van nekünk egy icike-picike óvodánk.
Abban van egy icike-picike csoportszobánk.
Oda jár 26 majdnem icike-picike fiú-lány,
akik időnként icike-picikét jók és rosszak,
icike-picikét türelmesek és türelmetlenek,
nemcsak icike-picikét kíváncsiak és mozgékonyak.
Mindezekkel együtt mi nagyon szeretjük őket, és várjuk, hogy
évről évre nőjenek egy icike-picikét,
és okosodjanak nemcsak icike-picikét.

5 évesek

Óvónők: Bencze Tiborné - Erika néni
Rácz Ildikó néni

Dajka: Tóth Mihályné - Marika néni

Fiú - többség jellemzi csoportunkat: 15 fiú és 6 lány tartozik hozzánk.

A jókedv dominál minden tevékenységünkben. A gyerekek igen önállóak, mind a szokások betartásában, mind a konfliktusok megoldásában. Szeretnek együtt tevékenykedni, keresik egymás társaságát. Elég sok vezető egyéniség van közöttünk, ők biztosítják a szervezett, ötletekkel teli, gazdag játékot. Jól érezzük magunkat mi felnőttek is ebben az összeszokott, jó társaságban.

5-6 évesek

Óvónő: Szilágyi Józsefné - Julika néni

Dajka: Nagy Jánosné Erzsike néni

Három éve vagyunk együtt, és mondhatom, igazi jó közösség lettünk. Sosem felejtem el azt a napot, amikor 3 éve 14 kisgyermek sírt egyszerre édesanyja után. Azóta nagyot változott a világ: nyílt, őszinte, igazi nagyszájú, talpraesett társasággá lettek. Kedvenceik az állatok, s a róluk szóló könyvek. Szeptembertől négyen iskolások lesznek, nehéz lesz tőlük megválni.

5-6-7 évesek

Óvónő: Dusa Péterné - Vali néni

Dajka: Kurucz Gáborné - Erzsike néni

A legvegyesebb életkorú csoport. Javarészt ebben az évben kerültek óvodába, de van aki két évet, s van aki négyet járt már. Az "öreg" óvodások sokat segítettek abban, hogy az újak megszokják, megszeressék az óvodai életet. Nagyon szeretetre vágyó gyermekek. Kár, hogy többségük rendszertelenül járt óvodába.

6-7 évesek

Óvónők: Mahó Piroska néni, Dodog Lászlóné - Marika néni

Dajka: Meleg Sándorné - Pannika néni

A legnagyobb létszámú (31) csoport, négy év óta együtt, egy óvó nénivel. Ügyes, talpraesett, szeretetreméltó, segítőkész, mozgékony társaság.

Először vittem végig csoportot kiscsoporttól iskoláig. Így láthattam, mekkora fejlődésen mennek keresztül, s mennyire tudnak ragaszkodni az őket szerető felnőttekhez. Most lettek - 7 évesen - igazán érettek, alkalmasak az iskolai életre. Ősszel várhassuk a gyerekeket vissza az óvodába.

A féligkész udvaron nem tudnak a gyermekek olyan jókat játszani, mint megszokták. Ezért sokszor kirándulnak a Kastélykertbe, Galgapartra.

Május 29-én a várvavárt Gyermeknapot az eső miatt a kulturotthonban sok szülővel, jó hangulatban bonyolítottuk le. 31-én délelőtt sor került az ÉVZÁRÓ **műsorunkra is. Ránk vár még június** 4-én a kislagzi, június 10-én a nagyok kirándulása.

Ezen a kiránduláson részt vesznek az óvoda dolgozói is.

Erdélyi Sándorné

II. CSALÁDKONGRESSZUS

Május 1-3 között tartotta ülését a II. Családkongresszus, melyet a NOE (Nagycsaládosok Országos Egyesülete) szervezett a Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetemen.

Olyan embereket vártak ide, akik fontos dolognak tartják a családi élet értékeit, akik a családeszmény megvalósításán fáradoznak és akik tudatosan kívánnak felkészülni családi életükre.

Egészséges, élni akaró társadalom, nemzet el sem képzelhető önmaguk és mások által megbecsült családok nélkül. A család fészek, mely meleget ad, és megvéd: kohó, mely tisztít és edz: fókuszpont, mely vonz és megerősít: forrás, mely ad és tagjaiból táplálkozik. Örömet és célt nyújt, generációkat tart össze, értékeket örökít.

A kongresszus minden napja egy órás vitaindító előadással kezdődött. A három nap előadói és az előadások témái:

Losonczi Ágnes (szociológus): Reményünk a család,
Jelenits István (piarista tanár): A család szerepe emberségünk fejlődésében és beteljesedésében,
Fodor Katalin (szociálpszichológus): A családi közösség belső élete.

Az előadások után a résztvevők érdeklődésüknek megfelelően a témához kapcsolódó csoportos megbeszélésen vehettek részt.

A hozzászólásokból kicsengett, hogy jó családban élni. A családi élet a családtagok számára egyfajta szolgálat, melyet könnyű teljesíteni, ha az szeretetből fakad. Nap mint nap találkozunk olyan családokkal, ahol hiányzik a szeretetkapcsolat, a türelem és a remény. Ahol eluralkodnak az önző egyéni érdekek. Első és talán egyedüli cél az anyagi gazdaság, melyről túl későn derül ki, hogy önmagában nemcsak hogy nem boldogít, de keserűségek feneketlen csapdája is.

Egy fiatal, 4 gyermeket nevelő édesapa elmondta, hogy amikor házasságot kötöttek feleségével, ők egy evangéliumi gondolatra építették házasságukat.

"Ne aggódjatok tehát a holnap miatt,
a holnap majd gondoskodik magáról.
A mának elég a maga baja."

Szép családi életüket Isten kegyelméből élik meg.

Egy 5 gyermekes pécsi anyuka - aki középiskolai tanár - megemlítette, hogy a televízió be sem vonult az életükbe. Baráti látogatások alkalmával lehetőséget adnak gyermekeiknek néhány természettudományos film megtekintésére. Családi napok szervezésével, közös kirándulásokkal, kiadós beszélgetésekkel, jó könyvek olvasásával próbálják betölteni azt az űrt, amit a TV nyújtotta szórakozás jelentene.

A felnőtt korban a szülőnek a "lépcső" mellett a "korlát" szerepét kell betölteni. Ha a gyermek felmegy a lépcsőn és nem kapaszkodik meg a korlátban, akkor a korlát ne nyúljon utána, de ha megtántorodik, akkor ne hagyja őt a mélybe zuhanni.

A nagyszülő ne anyagi támasza vagy háztartási alkalmazottja legyen a családnak, hanem élettapasztalatokkal rendelkező szellemi erőforrás.

Egy 13 unokával büszkélkedő nagyapa elmesélte, hogy ő nyári táborokat szervezett unokáinak. A maguk készítette játék sokkal több élményt nyújtott a gyerekeknek, mint a drága pénzen vásárolt. Nem titkolta azt a reményét sem, hogy a közösen eltöltött napok emlékét még hosszú időkön át emlegetik az unokák és ő így él majd bennük tovább. Ez a nagyapa figyelmeztetett arra is, hogy a nevelésben a szülői felelősséget a nagyszülőnek soha nem szabad átvállalnia.

Egy fiatal lány kifejtette, hogy ő nagyszülei szép családi életének példáján vált hívővé, bár szülei nem tartották fontosnak vallásos nevelését.

Az ideológiai nevelés kapcsán megoszlottak a vélemények. Egy, magát ateistának valló középiskolai tanár ideológia-mentesen szeretné felnevelni gyermekeit, úgy, hogy közben minden vallást tárgyilagosan megismertet velük. A jelenlévők azonban úgy vélték, elkötelezett vallásra nevelés nélkül a gyermek "eltűnik" a sok felekezetben. Hogyha Jézust állítják példaképül gyermeküknek, akkor nekik, szülőknek sokkal könnyebb a dolguk.

Szó esett még a szenvedésről. Az is válhat erőforrássá. A sérült testvér ápolása megtanítja a többi gyermeket az élet igazi értékelésére.

Jó volt együtt lenni, beszélgetni 5-6-7-8-9 gyermeket nevelő édesanyákkal, édesapákkal. Nem hallottunk panaszt ajkukról. Ezek az emberek úgy szervezik életüket, hogy a család mindegyik tagja kivegye részét a munkából. Demokratikusan elosztják egymás között a feladatokat. Nem féltik gyermekeiket az AIDS-től, a kábítószertől, az alkoholtól, mert tudják, a jó példa is ragadós. A testvérek visszatartják egymást ezektől.

Ezalatt a három nap alatt mintha egy másik Magyarországon jártunk volna. A nagycsaládokban felnőtt gyermekeknek nem okoz problémát az, ha ADIDAS cipőt visel osztálytársuk. Meggyőződésük, hogy nincs olyan áru, amitől még ne lehetne jobb, drágább. A kongresszus időtartama alatt a pénz hiány fel sem merült - ők be tudják osztani. Az abortusz gondolata is távol állt a jelenlévőktől, ők nem ölik meg gyermekeiket, hanem szeretetben, Isten segítségével felnevelik.

Olyan emberek közösségében töltöttünk el három napot, akik szeretetben élik meg mindennapjaikat és ettől "mások". Hisszük és reméljük, hogy a II. Családkongresszus sokak számára olyan erőforrás lesz, melynek hatása majd szétsugárzik és megsokszorozza önmagát.

Tóth József és felesége

1994: NEMZETKÖZI CSALÁDÉV

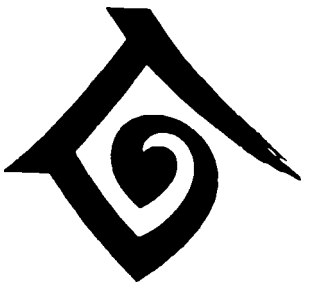

Az 1994-es Nemzetközi Családév emblémája egy szív, amely egy tető alatt talált menedéket úgy, hogy a kettőt összeköti egy másik szív. Ez egy olyan otthon életét és szeretetét jelképezi, ahol az ember melegségre, törődésre, biztonságra, együttélésre, türelemre és elfogadásra talál. a rajz nyitott vonala egyszerre jelez folytonosságot és egy árnyalatnyi bizonytalanságot. Nyitott tetejével ez az ecsetvonás olyan absztrakt jelképet állít elénk, amely a család összetett voltát ábrázolja.

Az ENSZ közgyűlése 1989. december 8-i 44/82-es határozatával 1994-et a Család Nemzetközi Évének nyilvánította. A családév témája:

"Család: erőforrás és felelősség változó világunkban."

A közgyűlés úgy döntött, hogy a családévhez kapcsolódó legfőbb tevékenységek helyi, regionális és országos szintűek legyenek.

A családév néhány vezérelve:

- A család a társadalom alapegysége, ezért különleges figyelmet igényel, a lehető legnagyobb támogatást ahhoz, hogy megfelelhessen feladatainak.

- A családok országonként más- és másfélék, sőt, az egyes társadalmakon belül is, hiszen egyéni döntések és társadalmi feltételek tükröződnek bennük. Ezt figyelembe véve, a Nemzetközi Családév minden család gondjáról kíván szólni.

- Az irányelvek célul tűzik ki, hogy előmozdítsák a családon belül a férfi és nő egyenjogúságát, valamint az otthoni kötelezettségek és a foglalkozási lehetőségek teljesebb megosztását.

- A Nemzetközi Családévvel kapcsolatos tevékenységek a legkülönbözőbb szinteken - helyi, országos, regionális és nemzetközi - zajlanak, de elsősorban a helyi és az országos szint áll majd előtérben.

- Olyan programokra van szükség, amelyek támogatják a családokat feladatik ellátásában, nem pedig átvállalják ezeket a feladatokat. Olyan szemléletet kell tükrözniük, amely átfogó egységben látja a családokat, tagjaikat, a közösséget és a társadalmat.

Kongresszusunkkal mi már ezeket a célokat kívánjuk szolgálni

(NOE)

II. CSALÁDKONGRESSZUS

Május 1-3 között tartotta ülését a II. Családkongresszus, melyet a NOE (Nagycsaládosok Országos Egyesülete) szervezett a Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetemen.

Olyan embereket vártak ide, akik fontos dolognak tartják a családi élet értékeit, akik a családeszmény megvalósításán fáradoznak és akik tudatosan kívánnak felkészülni családi életükre.

Egészséges, élni akaró társadalom, nemzet el sem képzelhető önmaguk és mások által megbecsült családok nélkül. A család fészek, mely meleget ad, és megvéd: kohó, mely tisztít és edz: fókuszpont, mely vonz és megerősít: forrás, mely ad és tagjaiból táplálkozik. Örömet és célt nyújt, generációkat tart össze, értékeket örökít.

A kongresszus minden napja egy órás vitaindító előadással kezdődött. A három nap előadói és az előadások témái:

Losonczi Ágnes (szociológus): Reményünk a család,
Jelenits István (piarista tanár): A család szerepe emberségünk fejlődésében és beteljesedésében,
Fodor Katalin (szociálpszichológus): A családi közösség belső élete.

Az előadások után a résztvevők érdeklődésüknek megfelelően a témához kapcsolódó csoportos megbeszélésen vehettek részt.

A hozzászólásokból kicsengett, hogy jó családban élni. A családi élet a családtagok számára egyfajta szolgálat, melyet könnyű teljesíteni, ha az szeretetből fakad. Nap mint nap találkozunk olyan családokkal, ahol hiányzik a szeretetkapcsolat, a türelem és a remény. Ahol eluralkodnak az önző egyéni érdekek. Első és talán egyedüli cél az anyagi gazdaság, melyről túl későn derül ki, hogy önmagában nemcsak hogy nem boldogít, de keserűségek feneketlen csapdája is.

Egy fiatal, 4 gyermeket nevelő édesapa elmondta, hogy amikor házasságot kötöttek feleségével, ők egy evangéliumi gondolatra építették házasságukat.

"Ne aggódjatok tehát a holnap miatt,
a holnap majd gondoskodik magáról.
A mának elég a maga baja."

Szép családi életüket Isten kegyelméből élik meg.

Egy 5 gyermekes pécsi anyuka - aki középiskolai tanár - megemlítette, hogy a televízió be sem vonult az életükbe. Baráti látogatások alkalmával lehetőséget adnak gyermekeiknek néhány természettudományos film megtekintésére. Családi napok szervezésével, közös kirándulásokkal, kiadós beszélgetésekkel, jó könyvek olvasásával próbálják betölteni azt az űrt, amit a TV nyújtotta szórakozás jelentene.

A felnőtt korban a szülőnek a "lépcső" mellett a "korlát" szerepét kell betölteni. Ha a gyermek felmegy a lépcsőn és nem kapaszkodik meg a korlátban, akkor a korlát ne nyúljon utána, de ha megtántorodik, akkor ne hagyja őt a mélybe zuhanni.

A nagyszülő ne anyagi támasza vagy háztartási alkalmazottja legyen a családnak, hanem élettapasztalatokkal rendelkező szellemi erőforrás.

Egy 13 unokával büszkélkedő nagyapa elmesélte, hogy ő nyári táborokat szervezett unokáinak. A maguk készítette játék sokkal több élményt nyújtott a gyerekeknek, mint a drága pénzen vásárolt. Nem titkolta azt a reményét sem, hogy a közösen eltöltött napok emlékét még hosszú időkön át emlegetik az unokák és ő így él majd bennük tovább. Ez a nagyapa figyelmeztetett arra is, hogy a nevelésben a szülői felelősséget a nagyszülőnek soha nem szabad átvállalnia.

Egy fiatal lány kifejtette, hogy ő nagyszülei szép családi életének példáján vált hívővé, bár szülei nem tartották fontosnak vallásos nevelését.

Az ideológiai nevelés kapcsán megoszlottak a vélemények. Egy, magát ateistának valló középiskolai tanár ideológia-mentesen szeretné felnevelni gyermekeit, úgy, hogy közben minden vallást tárgyilagosan megismertet velük. A jelenlévők azonban úgy vélték, elkötelezett vallásra nevelés nélkül a gyermek "eltűnik" a sok felekezetben. Hogyha Jézust állítják példaképül gyermeküknek, akkor nekik, szülőknek sokkal könnyebb a dolguk.

Szó esett még a szenvedésről. Az is válhat erőforrássá. A sérült testvér ápolása megtanítja a többi gyermeket az élet igazi értékelésére.

Jó volt együtt lenni, beszélgetni 5-6-7-8-9 gyermeket nevelő édesanyákkal, édesapákkal. Nem hallottunk panaszt ajkukról. Ezek az emberek úgy szervezik életüket, hogy a család mindegyik tagja kivegye részét a munkából. Demokratikusan elosztják egymás között a feladatokat. Nem féltik gyermekeiket az AIDS-től, a kábítószertől, az alkoholtól, mert tudják, a jó példa is ragadós. A testvérek visszatartják egymást ezektől.

Ezalatt a három nap alatt mintha egy másik Magyarországon jártunk volna. A nagycsaládokban felnőtt gyermekeknek nem okoz problémát az, ha ADIDAS cipőt visel osztálytársuk. Meggyőződésük, hogy nincs olyan áru, amitől még ne lehetne jobb, drágább. A kongresszus időtartama alatt a pénz hiány fel sem merült - ők be tudják osztani. Az abortusz gondolata is távol állt a jelenlévőktől, ők nem ölik meg gyermekeiket, hanem szeretetben, Isten segítségével felnevelik.

Olyan emberek közösségében töltöttünk el három napot, akik szeretetben élik meg mindennapjaikat és ettől "mások". Hisszük és reméljük, hogy a II. Családkongresszus sokak számára olyan erőforrás lesz, melynek hatása majd szétsugárzik és megsokszorozza önmagát.

Tóth József és felesége

1994: NEMZETKÖZI CSALÁDÉV

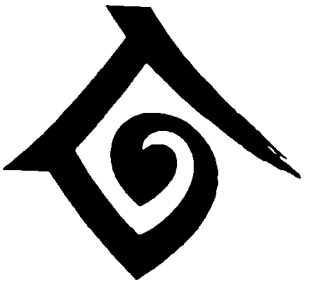

Az 1994-es Nemzetközi Családév emblémája egy szív, amely egy tető alatt talált menedéket úgy, hogy a kettőt összeköti egy másik szív. Ez egy olyan otthon életét és szeretetét jelképezi, ahol az ember melegségre, törődésre, biztonságra, együttélésre, türelemre és elfogadásra talál. a rajz nyitott vonala egyszerre jelez folytonosságot és egy árnyalatnyi bizonytalanságot. Nyitott tetejével ez az ecsetvonás olyan absztrakt jelképet állít elénk, amely a család összetett voltát ábrázolja.

Az ENSZ közgyűlése 1989. december 8-i 44/82-es határozatával 1994-et a Család Nemzetközi Évének nyilvánította. A családév témája:

"Család: erőforrás és felelősség változó világunkban."

A közgyűlés úgy döntött, hogy a családévhez kapcsolódó legfőbb tevékenységek helyi, regionális és országos szintűek legyenek.

A családév néhány vezérelve:

- A család a társadalom alapegysége, ezért különleges figyelmet igényel, a lehető legnagyobb támogatást ahhoz, hogy megfelelhessen feladatainak.

- A családok országonként más- és másfélék, sőt, az egyes társadalmakon belül is, hiszen egyéni döntések és társadalmi feltételek tükröződnek bennük. Ezt figyelembe véve, a Nemzetközi Családév minden család gondjáról kíván szólni.

- Az irányelvek célul tűzik ki, hogy előmozdítsák a családon belül a férfi és nő egyenjogúságát, valamint az otthoni kötelezettségek és a foglalkozási lehetőségek teljesebb megosztását.

- A Nemzetközi Családévvel kapcsolatos tevékenységek a legkülönbözőbb szinteken - helyi, országos, regionális és nemzetközi - zajlanak, de elsősorban a helyi és az országos szint áll majd előtérben.

- Olyan programokra van szükség, amelyek támogatják a családokat feladatik ellátásában, nem pedig átvállalják ezeket a feladatokat. Olyan szemléletet kell tükrözniük, amely átfogó egységben látja a családokat, tagjaikat, a közösséget és a társadalmat.

Kongresszusunkkal mi már ezeket a célokat kívánjuk szolgálni

(NOE)

EGYEZMÉNY A GYERMEK JOGAIRÓL

Figyelemreméltó, ritkán tárgyalt témáról szólt az előadás, melyre meghívást kaptunk Galgahévíz polgármesterétől. CSIZMÁR GÁBOR, a Gyermekjogok Magyar Nemzeti Bizottságának tagja beszélt arról az egyezményről, melyet az ENSZ közgyűlése 1989. novemberében fogadott el, a magyar képviselő pedig 1990. március 14-én írt alá.

Az előadó tisztázott néhány alapfogalmat, alapgondolatot a témával kapcsolatban. Szólt a felnőtthöz képest pozitív diszkriminációról gyermekjog-alkotás esetén; a gyermekjogok típusairól; a gyermek jogképességéről; a különös gondoskodás elvéről; az élethez, az állampolgársághoz, véleménynyilvánításhoz, vallásszabadsághoz való jogról; a gyermek speciális védelméről a családban, stb.

A már említett ENSZ egyezmény - mely többszáz szakember 10 éves munkája - Nemzetközi Egyezmény. A hétköznapi fül számára nehezen érthető. Bőven van dolguk a magyar szakembereknek, hisz az EGYEZMÉNYT aláíró államok jelentős kötelezettségeket vállaltak magukra, amelyek teljesítéséről be kell számolniuk az ENSZ-nél.

Sajnos, Magyarországon sincsenek még meg azok a feltételek, melyek biztos alapul szolgálnának a gyermek mindenek felett álló érdekeinek érvényesítéséhez. Pozitív jelenség ugyanakkor, hogy már él az igény. A galgahévízi tanácskozás is jó példa erre.

Csizmár Gábor - előadása befejezéseként - megfogalmazta a témával kapcsolatos, egyszerűen megvalósítható önkormányzati feladatokat, mely szerint

a., Legyen helyi jogalkotás, legyen őrszeme, önkormányzati biztosa a gyermek és ifjúsági ügyeknek! Szülessen mechanizmus a probléma - figyelésre.

b., Ki kell építeni az önkormányzat és a diákönkormányzat helyes (ma még feltáratlan, végig nem gondolt) viszonyát, hisz a diák ugyan ma még nem választópolgár, de az lesz! (Érezze, hogy az iskolaügyhöz köze van, ne nélküle döntsenek róla!)

c., Jó, ha a képviselő-testületek kapcsolatban állnak a gyermek és ifjúsági közösségek szerveződéseivel (még azok csíráival is), kezdeményezéseiket támogatják, sőt társként tekintik a helyi problémák megoldásában.

Az előadás május 19-én volt. Május utolsó vasárnapja: GYERMEKNAP. A téma ezért is aktuális volt.

Erdélyi Ágnes

MI IS AZ A CSERKÉSZET?

Tették fel a kérdést azok a szülők, akiknek gyermekei magatartásuk és tanulmányi eredményeik alapján meghívást nyertek alakuló cserkészcsapatunkba. Nos, ha nem is minden dologra, de az alapismeretekre mindenképp sikerült rávilágítani azon az előadáson, mely május 29-én este fél nyolckor volt a templomban.

"Kialakítani bennünk a természetfeletti jót", adta meg a címben feltett kérdésre a választ az est előadója Máté György atya, a gödöllői cserkészkörzet parancsnoka. Majd magáról vallott és így folytatta: "1988-ban kapcsolódtam be a hazai cserkészetet újjászervező munkába. Tagja voltam a rendszerváltozást követő első magyar cserkésztisztek csoportjának, akik az Amerikai Egyesült Államokban kaptak 2 hónapos cserkészkiképzést. Azóta cserkészvezető-képzéssel foglalkozom. Számos alakuló cserkészcsapat létrehozását segítettem."

"A cserkészet azok számára alakult - mondta -, akik szeretik a természetet, a vidám társaságot, szeretnek játszani, hasznos kirándulásokat tenni, de áldozatot is tudnak hozni egymásért." Az áldozatvállalás szerepét, fontosságát többször is hangsúlyozta az előadó, mint a cserkészek egymás közötti viszonyának fokmérőjét.

Tapintatosan, de igen határozottan húzta meg a vonalat a cserkészet és a múlt rendszer kreálta úttörő mozgalom között. Erre azért volt szükség, mert a jelenlévő szülőknek nemigen volt összehasonlítási alapjuk a két gyermekszervezet tekintetében, hiszen az úttörő mozgalom Turán magától kimúlt, míg a cserkészetet nem volt módjuk megismerni.

Hangsúlyozta, a két szervezet közötti alapvető különbség: a cserkészet vallásos alapon nyugvó, politikailag semleges, önkéntes szervezet; míg a volt úttörő mozgalom ennek épp ellenkezője. Ezért felhívta a jelenlévők figyelmét, csak az vállalja a cserkészetet, aki képes magáévá tenni a cserkészeszméket. Ez vonatkozik a szülőkre és gyermekekre egyaránt.

A késő estébe nyúlt előadást Máté György atya így fejezte be: "... Most pedig mindenki mérlegelje: Kell-e, érdemes-e cserkészcsapatot létrehozni Turán? Tegye fel magában a kérdést, gyermeke megfelel-e a cserkésznormáknak, hogy tagja lehessen a világ legnagyobb (nemzetközi) gyermek és ifjúsági szervezetének."

Az előadás végén, a templomból kijövet szülőket, gyermekeket láttam kis csoportokban beszélgetni. Ahogy elmentem mellettük hallottam, hogy az imént szerzett ismereteket osztják meg egymás között. Úgy gondolom, hasznos volt ez a "bemutató".
Az est szervezője Barczi Zsolt, megbízott cserkészparancsnok volt.

Szilágyi Zoltán

SZOMSZÉDOLÁS A JÁSZSÁGBAN

Napirenden a 19. Galga expedíció

"Galga vidék, Galga táj
Csupa szépség, csupa báj!
Itt a hazánk, itt születtünk,
Ide vágyik vissza szívünk!"

Az expedíció hőskorában keletkezett kis rigmus 1974 óta minden nyáron felcsendül a tábortűzi műsorokban, a tábori estéken a sátrak között, vagy egy-egy nehezebb útszakaszon a pedálokkal küszködők ajkán.

Ha én hallom ezt a kis versikét, mindig az első 15-re gondolok. 9 tanuló, 3 középiskolás és 3 felnőtt vezető, néhány sátorral és gumimatraccal, egy kondérral, pár hátizsák élelemmel elindult, hogy felfedezze szűkebb hazáját, a Galga vidéket. Ekkor még nem gondolta senki, hogy az itt található kincsek nem egy évre adnak munkát a kutatóknak, hanem évtizedekre. 1974-ben 10 nap alatt 5 táborhellyel sikerült végigjárni az 58 kilométeres folyót, ismerkedve e táj történelmi emlékeivel, népművészetével, híres embereivel és az itt élő egyszerű emberek munkájával, mindennapi gondjaival.

Becskén sikerült ráakadni egy idős bácsira, aki nagyon szép történetet mesélt el a török időkből, amikor is egy fiatal legény nagy bátorsággal mentette meg mátkáját attól, hogy elhurcolják valamely török főúr háremébe. Aszódon nem tudtunk betelni a Petőfi nevéhez kapcsolódó emlékekkel, Galgahévízen Rákóczi szellemével találkoztunk, Turán Szele Andor és 17 társa emlékeztetett bennünket a dicső negyvennyolcasokra. Találkoztunk Vankóné Dudás Juló népművésszel, fogadott bennünket Martonné Homok Erzsi néni Verseg község krónikása, meglátogattuk a híres galgahévízi ötösfogatot és Turán Ilon nénit, a drukkolás mesterét. Itt több, mint 20 település található és csaknem valamennyinek megvan a saját népi hagyománya. Sok helyen előkerültek a ládafiákból a legrégibb ruhadarabok is, az utcákon itt is ott is felcsendültek a féltve őrzött régi népdalok.

A magyarok mellett szlovákok és németek is élnek a Galga völgyében. Nagy élményt jelentett az ő kulturájuk ízlelgetése is. Aztán a napi kutatómunka után a táborélet szépségeivel ismerkedhettek a résztvevők. Esténként kis pásztortüzeket gyújtottak a kutatócsoportok és elbeszélgettek napi élményeikről, átadták egymásnak a aznap megismert kincseket.

Az első expedíció óta 18 év telt el. Azóta minden nyáron járjuk a vidéket. És még mindig nem végeztünk. Itt még további évtizedekig lesz mit kutatni! Amikor az első 10 év eltelt egy emlékkövet avattunk Nógrádkövesden. Ma a 2.sz. Galga Hagyományőrző csapat tagjai itt teszik le ünnepélyes fogadalmukat, ha csatlakozni óhajtanak a csapathoz. Már megszületett a döntés arról, hogy jövőre, a huszadik expedíció során ismét egy új emlékkővel gazdagodik majd mozgalmunk. Ott, ahol a Galga ered, a kis forrásárok partján ismét egy emlékkövet szeretnék állítani. Reméljük, hogy csakúgy mint 84-ben a Nógrádkövesdi Kőbánya Vállalt a segítségünkre siet.

Most megindultak az előkészületek a 19. Galga expedícióra, melynek táborhelye ez alkalommal Jászberény lesz, illetve a város melletti Öregedő, ahol a gyermektábor ad majd helyet a közel száz fős kutatógárdának.

Kérdezhetné valaki, hogy miért hagyjuk el ebben az évben a Galga vidéket és miért éppen a Jászságot választottuk táborhelyként? A Jászság sok tekintetben kapcsolódik történelmi emlékeiben is, népművészetében is a Galga vidékhez. Amolyan szomszédolás lesz ez a kiruccanás. Reméljük, hogy a Lehel vezérrel kapcsolatos emlékek, az itteni 48-as örökségek, a népművészet emlékei jól fogják kiegészíteni korábbi kincseinket.

A táborvezetőség már megalakult és elkészült az expedíció programja is. Augusztus elsején stílszerűen kerékpáron jutunk majd el a táborba, ahol a bátrabbakat sátrak, a kisebbeket hálóhelyiségek várják. Útközben nem mulasztjuk el egy kissé körülnézni Zsámbokon, majd a táborba érkezve az ottani tanyasi környezettel ismerkednek meg a kutató csoportok. Este pedig a nyitó tábortűzön a jászberényi nevezetességekkel ismerkedünk meg. Egy külön napot szánunk a Lehel múzeum felfedezésére és községünk szü-

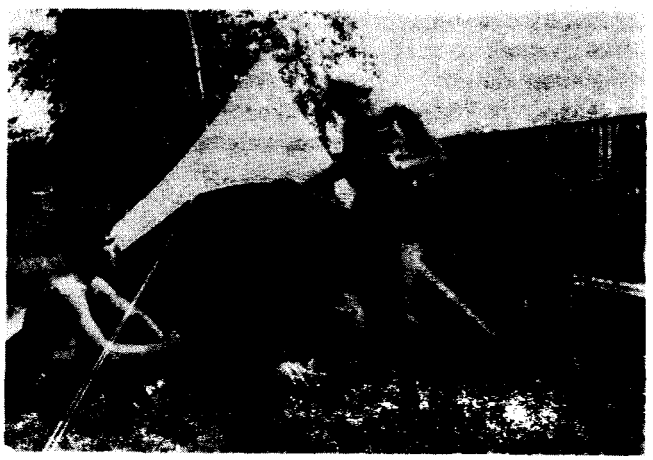

löttjével, Dr. Tóth János múzeumigazgatóval való találkozásra. Jászjákóhalmán a 49-es emlékek várnak bennünket és az ottani polgármester, aki egyben hagyományőrző csapat vezetője is. Természetesen nem marad ki Tápióbicske sem, amelyet Nagykátán át közelítünk majd meg egy napon a 49-es történelmi események tanulmányozására. Itt egy nagy történelmi játék fogadja az expedíciósokat. Jászteleken a népi építészet remekeivel ismerkedhetünk majd meg. Jászárokszálláson pedig a mi községünkben is ismeretes Csörsz-árok monda nyomába eredünk. Egy teljes napot Szolnokon fogunk eltölteni, ahol megtekintjük a Damjanich múzeumot, majd ismerkedünk a város fontosabb művészeti és helytörténeti emlékeivel és egy térképes városismereti játékkal zárul az itteni egésznapos program. Hazafelé természetesen nem feledkezünk meg felkeresni Jászfényszarut és Boldogot sem.

A Lehel Hűtőgépgyár strandfürdője csaknem minden nap vár bennünket. Az idei tábor érdekessége az, hogy egy kissé nemzetközi is lesz, hiszen 10 erdélyi gyermek 2 felnőtt vezetővel, 2 bolgár gyermek egy vezetővel és 3 svéd gyermek szintén egy felnőttel, meghívásunk alapján részt vesz a táborban és a kutatómunkában.

Eddig az expedíción számításaink szerint mintegy 600 turai vett részt. Úgy gondolom, hogy valamennyien szeretettel gondolnak vissza az expedíció munkájában eltöltött napokra. Most galgahévíziek és bagiak is együtt táboroznak velünk, nagy egyetértésben. A közel két évtized alatt, amikor táborozásunk befejeztével hazaérkeztünk, sokan megkérdezték tőlünk, hogy milyen volt az idei Galga?

Én most az kérdezem: Vajon milyen lesz az idei Galga?

Takács Pál

VÖRÖSKERESZTES NAP TURÁN

Elismerés az önzetlen segítségért

Május tizenegyedike valószínűleg felejthetetlen nap lesz a turai gyermekek számára. E nap délelőttjén ugyanis több mint tízezer szempár figyelte a ragyogó kék égboltot, hogy mikor érkezik meg a várvavárt vendég az AEROCARITAS mentőhelikoptere. A gép természetesen pontosan fél tíz órakor megjelent az égbolton és egy kecses tiszteletkör után méltóságteljesen leereszkedett a sportpálya középpontjára.

Miután elült a légcsavar keltette alkalmi sivatagi porfelhő, kinyílt a gép ajtaja és az ünneplő tanulók tapssal köszönthették a gép mentőtisztjét László Istvánt, a pilótát Komár Istvánt és a mechanikust Szekeres Ákost.

Oltvölgyi Béla iskolaigazgató köszöntötte a vendégeket, majd a vendégek közül a mentőtiszt lépett a mikrofonhoz és elmondta, hogy a gép megérkezése tulajdonképpen elismerés a turai gyermekeknek és mindazoknak a felnőtteknek, akik segítették az AEROCARITAS munkáját adományaikkal. A turai iskola 38 ezer forintot postázott az Aerocaritas címére, amely összeget a tanulók úgy gyűjtöttek össze, hogy végigjárták a községet a mentőszolgálat pártoló tagsági igazolványaival, amelyeket a felnőttek megvásároltak tőlük.

A kis ünnepség után a gép személyzete válaszolt a tanulók kérdéseire. Annak ellenére, hogy rendkívül sok érdekes kérdés hangzott el, a válaszok szinte minden esetben sokoldalúak és meggyőzőek voltak. Többen megkérdezték például, hogy hogyan tudott olyan pontosan a sportpálya középpontjára leszállni a gép, hogyan tud a helikopter előre haladni, hogyan keletkezik a felhajtó erő, mennyit kell tanulni annak, aki pilóta, vagy mentőtiszt szeretne lenni? Ezután izgalmas pillanatok következtek. Előbb az óvodások, majd a tanulók osztályonként egészen közel mehettek a géphez, belenézhettek a vezetőfülkébe és az utastérbe, többen meg is simogathatták a remek gépmadarat.

Most került sor a legérdekesebb eseményre, amikor is a legeredményesebb segítők beszállhattak a gépbe és egy néhány perces repülés során csodálhatták meg községünket a magasból. A felső tagozatos tanulók közül Győri László 8.e. osztályos, az alsó tagozatosak közül pedig Galambos Edit negyedik osztályos érte el ezt a kitüntetést. Gregori Éva 7. b. osztályos tanuló szintén repülhetett, őt ugyanis az osztály titkos szavazással választotta meg erre a megtisztelő elismerésre.

Most Évikét kérdezem, hogy miért éppen ez az osztály kapott lehetőséget a repülésre?

- A mi osztályunk érte el a legjobb helyezést abban a versenyben, amelyet a gyűjtés érdekében folytattunk. 15 ezer forintot gyűjtöttünk. Mi segítettünk a szervezésben is.

- Hogyan láttad szülőfaludat a magasból?

- Az iskolát mindjárt megismertem, aztán a kastély tűnt onnan fentről nagyon szépnek, de elrepültünk a templom felett is. Kicsit zajos volt a motor, de nagyon érdekes volt a repülés.

- Nem féltél?

- Egy kicsit izgultam, de anyuka, aki szintén ott volt az ünnepségen tudom nálam sokkal jobban izgult.

Czira Istvánné az iskolai vöröskeresztes munka irányítója a tantestület megbízásából.

- A turai iskolában nagy hagyománya van a vöröskeresztes tevékenységnek. Ápolják, folytatják ezeket a hagyományokat?

- Természetesen - feleli a tanárnő. A karitatív tevékenység mellett ebben az évben is indítottunk vöröskeresztes szakkört, ahol fél évig elsősegélynyújtással, majd a második félévben csecsemőápolással foglalkoznak tanulóink. az év végén szakköröseink házi vizsgát tesznek és így "szakképzett" elsősegélynyújtókká válnak. Ezen a vizsgán ezévben 17 tanuló vett részt eredményesen. Nemrég szerveztük meg az elsősegélynyújtási versenyünket is, ahová önkéntesen jelentkezhettek tanulóink. ezen a rendezvényünkön 13 csapat mérte össze erejét. Természetesen itt is az elsősegélynyújtás volt a fő téma és az elméleti kérdések mellett gyakorlati feladatokat is kaptak a versenyzők. A verseny jutalmazására az iskolától kaptunk 4 ezer forintot a diákönkormányzattól pedig 600 forintot.

Stílusosan a díjak fogkrémek, cukormentes rágógumik, rostos gyümölcslé csomagok voltak. Hadd említsem itt meg, hogy a verseny lebonyolításában nagy segítséget kaptam Nagy Tiborné igazgatóhelyettestől és Lendvai Mártonné tanárnőtől. Állandó segítőm Farkas Tiborné tanárnő, aki a szakkörben a csecsemőápolást is vezeti. Szeretném elmondani azt is, hogy van faliújságunk az iskolában, ahol az aktuális feladatok mellett mindig megtalálható az AEROCARITAS című lap legújabb száma is.

Gregori Éva röviden így foglalta össze a nap jelentőségét:

- Én azt hiszem, hogy másokon segíteni a világon a legnemesebb dolog. Csak úgy várhatjuk el, hogy esetleges bajbajutásunk idején rajtunk is segítsenek, ha mi is állandóan és hozzáértéssel készen állunk erre!

Takács Pál

HOGYAN TELNEK NAPJAI?

Erről kérdeztük Pásztor Józsefnét, PIROSKA TANÍTÓ NÉNIT

Erdélyi Ágnes: Elnézést kérek, a személyes hangú bevezetésért, de nem tudok másként tenni.

Piroska néni volt a tanítóm, amikor 3. és 4. osztályos voltam. Tőle tanultam a tagolt beszéd, a hangsúlyos olvasás szépségét, az írásbeli munkák küllemének fontosságát, a kitartás és szorgalom tanulhatóságát - sok más mellett. Tanító lettem. Piroska néni volt a közvetlen vezetőm. Ha megdicsérte munkámat, éppúgy örültem, mint kicsi koromban. 1981-ben, amikor - igazgatóhelyettesként - nyugdíjas lett, a helyébe léptem. Ma is jól esik, ha biztató szavakat mond... Mi tanítók-tanárok, gyakran nyilatkozunk, hogy nehéz a mai gyerekekkel...

Piroska néni hogyan látja ezt? Mennyiben voltak mások a régiek?

Piroska néni: Hogy miért nehéz a mai gyerekekkel? Tulajdonképpen a helyzet hozta ezt magával. 1945 szeptemberében, amikor én kezdtem tanítani, más volt a helyzet. A háború okozta sebeket kellett gyógyítgatni, a romokból felépíteni az iskolát. Az első években a szabadban tanultunk. Porba róttuk a betűket - számokat, s néhány megmaradt könyvből próbáltuk megismerni az olvasás tudományát. Padjainkat az otthonról hozott sámlik, vagy farönkök pótolták.

Amikor alkalom nyílott rá, a szülők és nevelők egyesített erővel fáradoztak, hogy mielőbb megkezdődhessen iskoláinkban a tanítás. Szépítgették, díszítették a fáradhatatlan szülők az osztályokat. Hímezték, varrták a függönyöket és osztályterítőket. Az édesapák szögelték a sérült padokat, fogasokat. Festettek, meszeltek. A gyerekek rendezték az udvarokat, mosták, súrolták a megmaradt padokat.

Talán ez a közös munka alakította tanulóink magatartását is. Tudtak vigyázni környezetükre, ápolták a virágokat, fákat, bokrokat. Örültek, ha ezért nevelőiktől elismerést kaptak. Valahogyan a szülők is többet törődtek a gyermekeikkel, iskolai munkájukkal. Jobban és rendszeresebben ellenőrízték feladataik elvégzését, számonkérték tanulnivalóikat.

Azt természetesen nem állítom, hogy minden szülő és gyermek így viszonyult az iskolához. Voltak kivételek, akiknek családi állapotuk, sorsuk mostohább volt.

A mai gyerekek készen kapnak szinte mindent. Jobban felszerelt iskolákban képzik őket, a szülők elhalmozzák a legdrágább eszközökkel, játékokkal amiért nem is nagyon kell teljesíteniük semmit. Kevés gyerek veszi ki a részét az otthoni munkálatokban, de kívánni, sok esetben követelni tud.

Nagy hiba, hogy a pénz utáni hajsza mellett kevés idő jut egy-egy családban a gyerekek nevelésére. Ilyen körülmények között a nevelők munkája nehezebb és nem tudják azt az eredményt produkálni, amit szeretnének. Remélem a szülők és gyerekek be fogják látni, hogy nem minden az anyagi jólét, sokkal értékesebb a szellemi kincs, a kiművelt emberfő. A nevelők képzésével is többet kell törődni, hogy az iskolák ne kényszerüljenek képesítés-nélküli nevelőket alkalmazni. Hála Istennek, Turán már nincs ilyen.

E.Á.: Piroska néni nyugdíjasként is gyakran - betegség vagy más ok miatt távol lévő tanítót - helyettesített, ha szükség volt rá. Sok pedagógus megfárad a pálya végére. Csendre vágyik. Piroska néni szívesen jött. Mi késztette erre?

P.n.: Amikor nyugdíjba vonul az ember, sokminden megváltozik az életében. Az én esetemben könnyítette az átmenetet, hogy nem mindjárt hagytam el az iskolát, ami a második otthonom volt. Jól éreztem ott magam, szerettem társaimmal együtt dolgozni, és úgy éreztem megbecsülik, értékelik munkámat. Együtt örültünk a sikereknek, izgultunk a nagy látogatások alkalmával. Tudtuk, ha valami öröm érte a családokat, próbáltunk segíteni, ha problémák jelentkeztek. A gyerekektől sem kellett hirtelen megválnom. Nagyon szerettem velük foglalkozni, igyekeztem a legtöbbet kihozni belőlük. Minden elképzelésem megvalósult, amikor pedagógus lettem saját szülőfalumban. Problémás helyzetekben sokszor eszembe jutottak iskolám intő szavai:

" S munkám, mit annyi oktalan lenéz,
Kedves nekem, hisz olyan isteni:
A nyers anyagból, melyet Isten ád.
Segítek én embert teremteni."

Mindig örömmel mentem ha hívtatok, hiszen mindig boldog voltam, ha segíthettem másokon. Ezt a tulajdonságomat jó édesapámnak köszönhetem, aki sok esetben önzetlenül segített sok embertársán.

E.Á.: Ha valaki feleség, anya, nagymama, nem lehet tétlen. Hogyan telnek napjai?

P.n.: Egész életemben felmérhetetlen jelentőségű volt a munka, akár iskolai volt akár házi. A munka ma is segít megőrizni a testi frissességemet, a lelki egyensúlyt. Gondosan és pontosan vezetem a háztartást, sütök, főzök, takarítok, mosok. Boldog vagyok, amikor virágaim között kertészkedem. Örülök a nyíló virágoknak, mélyen szívom magamba rózsáim illatát.

Az is nagyon lényeges, hogy a főzéshez minden szükséges zöldséget frissen hozom be a kertünkből. Mindaz, ami a kertben megterem: a családfőt dicséri. Állandó munkahelye a kert, megtermeli a három család szükségleteit. A család tagjai általában hétvégeken találkoznak: közös ebéden.

József fiamék itt élnek velünk. Ha segítségre szorul bármelyikünk, a másik tud segíteni. Józsi üzemmérnök, felesége a "Fortuna" pressó tulajdonosa és vezetője. Egy kisfiuk van Attila aki ősszel kezdi meg iskolai tanulmányait. Jelenleg a kettes óvodát látogatja. Ő az én turai kisunokám.

Zoltán fiamék Budán laknak saját lakásukban. Neki bolgár felesége, és Ádám nevű nagycsoportos óvodás fia van, aki ősszel szintén iskolás lesz. Zoltán és felesége is mérnök-közgazdász. Ádám a félig bolgár, félig magyar kisunokám.

Nagyon kíváncsi vagyok a két lurkóra, hogyan birkóznak meg az előttük álló feladatokkal. Ősszel tehát bővül a feladatkörőm: segíteni fogom unokáim iskolai beilleszkedését.

Úgy osztom be az időmet, hogy jusson művelődésre is. Rendszeres rádióhallgató vagyok. Este viszont a TV híradót el nem mulasztanám. A meglevő műsorok között válogatni szoktam. A "Turai Hírlapot" rendszeresen olvasom és nagyon jónak tartom, hiszen sok információt juttat el az olvasókhoz. Sajnos, kevés könyv olvasására van időm, pedig úgy gondoltam, nyugállományban erre is több alkalmam lesz.

E.Á.: Szokott-e Piroska néni találkozni régi tanítótársakkal? Hogyan emlékeznek a régi időkre?

P.n.: Harmincnégy éves pedagógiai munkám során negyvenkét nevelővel és hét igazgatóval dolgoztam együtt megértésben, szeretetben, egy kivétellel. Egy igazgatóm akart vallási nézeteim miatt "elfűrészelni", de nem sikerült neki. Férjem közbelépett, így az igazgató nyilvánosan visszavonta feljelentését, sőt bocsánatot kért a tantestület előtt.

A negyvenkettes nevelői létszám csak az alsó tagozatos pedagógusokra vonatkozik, mivel szorosabb kapcsolatom velük volt. Ez viszont nem jelenti azt, hogy nem lett volna jó kapcsolatom a felsős nevelőkkel. A két tagozatot elválasztani nem lehet, mivel alapok nélkül nem lehet felépítmény és viszont. Eredményt csak együttes erővel, közös oktató-nevelő munkával lehetséges elérni.

A negyvenkét nevelő közül igen sokan elmentek Turáról. Jónéhányan nyugdíjba vonultak, közülük őt tartózkodik még Turán.

Tanítótársakkal leginkább az iskolai rendezvényeken találkozunk. Elég ritkán látogatjuk meg egymást, esetleg névnapokon, betegség esetén, vagy valamilyen rendkívüli esemény alkalmával. Ilyenkor mindenről szó esik, viták folynak a lakhelyünkön folyó fejlesztésekről, országos kérdésekről, nehéz helyzetünkről, de a legtöbb szó mégis az iskoláról, az oktatásról és nevelésről hallható. Természetesen felemlegetjük a régi iskolás éveinket, kivel mi történt annak idején.

A legfájóbb az, hogy néhány társunktól örökre el kellett válnunk. Tizenhárom kartársunkat kísértük ki a temetőbe, akiről pedagógusnap alkalmával, halottak napján - ha nem is mindnyájan -, de megemlékezünk. Jó érzés látni, amikor régi tanítványok keresik fel a sírokat néhány szál virággal, egy-két szál gyertyával. Nagyon helyes lenne, ha ezekről a sírokról a mai tanulók is tudnának, és néha felkeresnék - esetleg nevelőikkel együtt.

Úgy érzem, itt kell megemlékeznem legkedvesebb tanítómról, a drága Dusi néniről, akinek köszönhetem, hogy pedagógus lettem. Tőle tanultam meg, hogyan kell szeretve oktatni és nevelni. Példát adott arra is, hogy minden gyerek egyenlő elbírálást kíván és csak a tudás osztályozható. Példákon keresztül láttam, hogy mennyi türelemmel foglalkozott a gyöngébb tehetségű tanulókkal. Megtanultam tőle, hogy jó érzés adni és örülni a legkisebb eredménynek is. Amikor súlyos betegen feküdt a kórházban felkerestem, hogy mégegyszer láthassam. Szemét felnyitotta és intett, hogy megismert. Én pedig könnyek között megcsókoltam áldott két kezét, melyekkel annyi kis kezet fogott meg, irányította a betűvetés, írás tudományára. Hány kisdiák könnyét törölte le, hányszor simogatta meg dicséretképpen kócos fejecskéjüket. Nyugodjék békében.

E.Á.: Piroska néni itt él a faluban. Lépten-nyomon tanítványokba botlik. Él-e még az ő szeretetük? Érezhető-e tiszteletük, hálájuk?

P.n.: Lassan hatvannyolcadik éve, hogy itt élet a faluban, amihez minden körülmények között ragaszkodom ma is. Ide köt az otthonom, a család, a rokonok és azok az emberek, akikkel munkám folyamán találkoztam. Valóban lépten-nyomon összefutok a volt szülőkkel, volt tanítványaimmal már úgy is, hogy ők kísérik gyermekeiket az iskolába.

Utcán, vonaton, ünnepségeken, üzletben sok lehetőségem van a találkozásra. Volt tanítványaim sokszor kierőszakolják, hogy észrevegyem őket, és én ebből megérzem, hogy mondanivalójuk van számomra. Elmondják örömüket, bánatukat. Dicsekednek ha szép otthont építettek, ha jön az első kisbaba, ha bővül a család. Fényképek kerülnek elő alkalmakként a családi eseményekről. Természetesen van, amikor tanácsot kérnek pl. tanulással kapcsolatban: milyen iskolában tanuljon a gyerek tovább. Van, ahol családi problémák adódnak, betegség fordul elő, ezekhez is kérik tanácsomat. Mindig udvariasak, előzékenyek velem szemben, igaz én sem tudok úgy elmenni mások mellett, hogy ne köszöntsem, ha ismerős az illető, s ne érdeklődjek a család sorsa felől.

Volt tanítványaim ünnepeink alkalmával képeslappal köszöntenek. Igen sokszor nézegetem a régi osztályképeket és visszaidézem tanítványaimat, a velük kapcsolatos történeteket. Megállapítom kiből mi lett, hogyan állja meg a helyét az életben. Mi az, amit esetleg nekem köszönhet. Az is öröm számomra, hogy tanítványaim közül tizenkettő pedagógus van. Lehet, hogy némi részem nekem is van abban, hogy ezt a pályát választották. Sőt utódom is kedves tanítványom lett, aki az igazgatóhelyettesi állásomat betöltötte nyugdíjba-vonulásom után.

E.Á.: Igaz, voltak már ebben az országban nehezebb időszakok is, de most sincs kevés okunk az elbizonytalanodásra, csüggedésre. Tudna-e Piroska néni minket - és nemcsak tanítókat - egy egyszerű, tapasztalatból kinőtt bölcsességgel átsegíteni a zökkenőn?

P.n.: A történelem folyamán sok vihar dúlt hazánk felett. Volt tatárdúlás, törökdúlás, de a legemlékezetesebb marad számunkra amit mi is átéltünk: a "Felszaba-dúlás". Azt hiszem mindnyájunknak felejthetetlen emlékeink vannak ezzel kapcsolatban. Családok mentek tönkre, apák, fiúk, gyerekek, édesanyák estek áldozatul. Voltak, akik soha nem tértek vissza szeretteikhez, s idegen földben alusszák örök álmukat. Sírjukon nem nyílik virág és nem világítja meg gyertyafény. Hazánk romokban hevert, pusztulás mindenfelé. Idegenek irányították életünket, felépülésünket. Igazságtalan ítéletek, koholt vádak, elhurcolások. Közoktatásunkat is ők irányították az ő eszméik alapján. Előírták mit lehet, és mit nem lehet a pedagógusnak tennie. Lényeg nem is a tanuláson volt, hanem az ő elveik alapján való nevelésen. A nevelők nagy része ezt világosan látta és úgy oldotta meg a kérdést, hogy saját belátása szerint cselekedett. Voltak azonban olyanok is, akik túl lőttek a célon.

Ilyen helyzetben kellett dolgozni negyven éven keresztül. Építeni a jövőt, nevelni az új nemzedéket. A nehéz helyzetből mindenki iparkodott valahogyan kijutni. Nem az elkeseredés vezette az embereket, próbálták rendezni életüket. Nagy akaraterővel küzdöttek, hittek, bíztak a jövőben. Ha szerényen is, de elláthassák a családokat a legszükségesebbekkel.

A legnagyobb eredmény azonban akkor következett be, amikor kikerülhetett a magyar nép az idegenek szorításából. Az átalakítás munkái folynak (ha lassan is), de örömmel kell nyugtáznunk a legkisebb eredményt is, amely nehéz helyzetünkben segíteni próbál. Ne türelmetlenkedjünk, mert negyven év hibáit nem lehet máról holnapra eltüntetni! Bízzunk az irányítóinkban, bízzunk egymásban! Mindenki végezze úgy a reá bízott feladatokat, hogy az országunk fejlődését szolgálja. Legyen egyetértés közöttünk, ne akarjon mindenki bölcsebb lenni a másiknál, hiszen beszélni könnyű, de cselekedni nehéz. Legyen szeretet szívünkben, bátorság lelkünkben, hogy kölcsönös bizalommal viseltetvén egymás iránt sikeresen mozdíthassuk elő nemzetünk javát.

Csak okos nevelés, oktatás által juthattok óhajtott célokhoz. Nyújtsatok tudásotokból annyit, amennyit csak elbírnak tanulóitok. Segítsétek a gyöngébb képességűeket is sikerélményhez. Arra is figyeljetek, hogy nem lehet mindenki tudós, más hasznos munkásemberekre is szükség van. próbáljátok gyermekinket megtanítani a kötelesség maradéktalan teljesítésére. Járjatok mindig jó példával tanítványaitok előtt, hogy fölnézhessenek rátok! Nagyon fontos a hármas összefonódás: szülő + gyermek + nevelő szoros kapcsolatban legyen egymással. Enélkül és alapos szakmai felkészülés nélkül nem lehet eredményt elérni.

Jelenlegi ünnepeink jelentőségének megismertetésével jussatok el oda, hogy büszkék lehessenek magyarságukra. Szeressék hazájukat, az itt élő embereket, de ne feledkezzenek meg a tőlük távolabb élő és embertelen körülmények között lévő, éhező, harcoló népekről sem.

Tudom, talán nagy feladatokat bíztam "Rátok". Lehet, hogy nem minden tanulóból sikerül kiaknázni a legtöbbet, de ha néhánynál sikerül, az már eredmény lesz. Idővel meglátjátok ti is, hogy nem hiába fáradoztatok, munkátok nem veszett kárba.

Ti is elmondhatjátok, ha fáradtan nyugdíjba kerültök:

"Én fény akartam lenni, fáklya,
de ha csak mécs voltam, sors,
Akkor sem éltem hiába."

E.Á.: Köszönöm az interjút.

Jó egészséget, sok örömet, hosszú életet kívánok!

EZT A LEVELET KAPTUK:

HÍREKHEZ:

A Turaiak Érdekvédelmi Szervezete a tavasz egyik szombatján kirándulást szervezett az elsőréti fenyves melletti tisztásra. Az baráti összejövetelre meghívták a galgahévízi Galgahévízért Egyesület tagjait is. A találkozón negyvenen vettek részt és amíg Horváth József elkészítette a fonom bográcsgulyást a két szervezett "válogatott" labdarugói mérték össze tudásukat és erejüket. Fölényes helyi győzelem született, a Tész csapata 7:1 arányban győzte le a galgahévízieket.

HELYESBÍTÉS:

A Turai Hírlap áprilisi számában cikk jelent meg a Kovács László Kossuth-díjas népművelőnk tiszteletére rendezett ünnepségről. A cikk többek között felsorolja és dicséri a közreműködőket is. Itt az olvasható, hogy Benke István mint fotós működött közre. Ez tévedés, hiszen Benke István - annak ellenére, hogy kiváló fotós ez alkalommal videófelvételt készített, a fotózást hárman látták el: Éliás Zoltán, Szarvas László és Takács Pál. Ezt mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy a lapban megjelent, valamint a községi faluújságon található képek is e szerzők munkái.

KÉRÉS:

Tekintettel arra, hogy a Turai Híralapban megjelenő képek nagyrésze az utóbbi időben az általános iskola NAPRAFORGÓ gyermek fotószakkörében készül a szakkör költségén - szeretnénk ha ez a tény valahol megjelenne a lapban. Talán így: A fényképek labormunkáit az általános iskola NAPRAFORGÓ gyermek fotoszakköre végezte.

Takács Pál

VÁLASZUNK:

A Turai Hírlap áprilisi számában megjelent "MEGÚJULÓ EMLÉKEZÉS" c. cikkben a következő olvasható:

"E nap eseményeinek megrendezéséért tiszteletet és köszönetet érdemel:

. . .

. . .

Benke István fotós."

Az est folyamán bemutatásra került Kovács Lászlóról készült videofilm-összeállítás Benke István munkája. Délelőtt a Falumúzeumban Ő kezelte a hangosítást. A cikkben sehol sem olvasható, hogy Benke István mint fotós működött közre. Nem a fotózásért mondtunk köszönetet.

Sajnáljuk, hogy a fényképek készítőjének neve kimaradt a cikkből. A Szerkesztőség köszönettel fogadná s közölné az említett gyermek fotoszakkör gyermektagjainak munkáit is.

a Szerk.

HOVÁ MENJEK? *A Papszögbe vagy a Köztársaság útra? (Tura földrajzi nevei régen és ma)*

A Turai Hírlap hasábjain többször megjelent egy-egy cikk, mely Turát mutatta be valamilyen szempontból. Elég az utolsó (májusi) számra gondolni, melyben igazán részletes képet kaptunk a század eleji Tura életéről. Azóta sok változáson ment át a község, s e változásokat földrajzi neveink is őrzik.

Tura belterületi térképén látni lehet, hogy a külső részeken milyen szabályosan helyezkednek el az utcák. Ezek a részek a század elején még a külterülethez tartoztak. Házhelyeknek való felosztás után kapták először az újtelep elnevezéseket, majd az utcák neveit. A Zsámboki-újtelep legelő volt. A Vácszentlászló felé eső részen erdő volt található, s az idősebbek Ríger-telepként emlegetik. Ugyanis régen csak egy ház, az erdész háza állt itt a mostani Erdész utcában valahol, s az erdészről Ríger (Rieger) Józsefről nevezték el. A mostani utcák nevei (Aradi Vértanúk útja, Tüzér út, Hősök útja) az ismert 1849. július 20-i csata emlékét őrzik. A Hévízi-újtelep, vagy Szőlőtelep helyén káposztáskertet találhattunk volna, ha a múlt században, vagy e század elején élünk, amit akkoriban Kónyának hívtak. A Kónya szó máig fennmaradt, részben a kis talajvíz-tó nevében - amit az idősebbek kubikgödör néven is ismernek -, részben a Kónyasor névben, hisz a 20-as, 30-as években a Bacsó Béla utat és a Damjanics utat így hívták. A vasút-újtelep egy 1811-es térképen mint Vizekköze szerepelt, s mocsaras, nádas terület volt. Később művelés alá vonták és Templomföld néven emlegették. A század elején egyetlen út volt meg ezen a részen, mégpedig a Nyárfa út, amit Ecetfasornak hívtak. ugyanis az út két oldala hatalmas ecetfákkal volt beültetve.

A történelmi falurész, melyet az utcák rövidsége, szabálytalan elhelyezkedése is jelez, a Kaszinó tér és a Régi Vásártér között található, s amit Tizenháromváros néven használtak. A Kaszinó tér, a Régi Vásártér régi, új neveink, amik e helyek század eleji rendeltetését jelölik. Tehát kaszinó volt a róla elnevezett térre, illetve vásárokat rendeztek a magtár és a tsz-iroda közti részen. A Tizenháromváros elnevezés pedig onnan származhat, hogy valamikor 13 ház volt e területen szűk, kis utcákkal.

A régen használt nevek mindig beszédesek. Utalnak az utak állapotára, kik laktak, laknak az utcában, és így tovább. Nagyon beszédes pl. a Szent István út. A század elejétől mostanáig öt neve volt. Először Vasút útnak hívták, mert ugye a vasútállomásra vitt ki. Egy részét, a templom és a Galga közti részt Sárszögnek nevezték. Nem véletlenül. Ez Tura legmélyebb pontja. Ha a Galga kiöntött, ami szabályozása előtt gyakran megesett, vízzel, sárral árasztotta el a környéket. Az ötvenes években Rákosi Mátyás nevét kapta meg az út, majd Ságvári Endre nevére változtatták. Ma Szent István útként ismerik egyre többen.

Folytassuk a barangolást innen. Sárszögből a víz a templom mögött folyt le, amiért is kapta a Vízsor nevet. Majd ez a víz belefolyt a Barinába. A mostani Bartók Béla tér, másként Piactér és környéke mocsaras, nádas terület volt. Egy múlt század végi feljegyzés szerint még békák kuruttyoltak itt. Egészen az ötvenes évekig Barina néven emlegették. Utána egy rövid ideig Sztálin térnek hívták, majd új szelek hatására kapta mostani nevét. Ha megtelt vízzel a tér, egy kis csapáson folyt le a mostani posta mögött a Thököly utcán végig, egészen a rétig. Ha így emlegetjük, hogy Thököly utca, kevesen tudják, hogy hol van. De ha azt mondom, hogy Bikatósor, mindjárt többen megmondják, merre található. Érdekes a neve, s érdekes a magyarázata is. Állítólag Bikatósornak hívták, egyrészt mert ezen az úton hajtották ki a bikákat a rétre (a Bika-rétre), s igen sokáig istálló is volt a sor elején; másrészt az erre lefolyt víz kis tavakat képezett. Innen a Bikatósor elnevezés. S talán elhallás után vált Bikakósorrá. Persze vannak olyan utcáink is, amiknek a régebbi neveit használjuk. Ilyen a Tabán út, a Szent János sor.

Ha valakit megkérdezünk, hogy hol lakik, s azt mondja, a Kossuth Lajos úton, akkor tovább kérdezzük: jó, de mégis hol? Ekkor adhatja azt a választ, hogy az Alvégben, vagy azt, hogy az Alsókertben. Az Alvég az ABC-tól a kastélykert végéig húzódik, és a század elején ez a rész volt a falu egyik vége. Majd miután a többi részt kerteknek kiadták, kapta az Alsókert elnevezést.

Ha egy idegen megkérdezi tőlünk, hol található a Táncsics út, bizony gondolkodóba esünk. Persze más a helyzet, ha Trincsként kérdezi. Akkor kettőt is tudunk belőle mutatni. A Kistrincset és a Nagytrincset. Már 1864-ben is Trincsként emlegetik ezt az útszakaszt. Hogy honnan ered a neve, nem tudni. Bár egy 1852-es írás Trencsként jelzi, s ez hasonlóságot mutat a Trencsény (felvidéki város és a vármegye neve) szóval, mely az ószláv Trenc (kökény) szó származéka.

Olyan utcaneveink is voltak, vannak, amelyek egy-egy fontosabb személyről, illetve annak tisztségéről kapták a nevüket. Ilyen a Köztársaság út, amit sokan ma is Papszögnek hívnak, vagy a Dózsa György út, ami Jegyzősor volt. Itt lehet megemlíteni a Kónszöget is, ami a Szabadság út Hatvani út felé eső részét jelöli. Egy bizonyos Kohn nevű zsidó kereskedő élt itt a század elején. A Gábor Áron utcát ma is nagyon sokan Szaszkó sorának hívják, mert a sarkon egy ilyen nevű család él, és a 70-es évek elejéig ide hordták az emberek a kukoricát darálni. A Magdolna utcát is többen ismerik Cigánysor néven, mert a 60-as évek közepéig nagyon sok cigánycsalád élt ezen a környéken.

Tudom ez a felsorolás nem teljes, nagyon sokan tovább tudnák bővíteni a leírtakat. Hisz kihagytam az épületek, a nevezetes kútjaink (melyek a közművesítéssel teljesen eltűntek) neveit, és így tovább.

Sok titkot, emléket őriz a külterület is, melyet majd a következő számban barangolhatunk be a teljesség igénye nélkül.

Tusor Erzsébet

TURA
belterülete

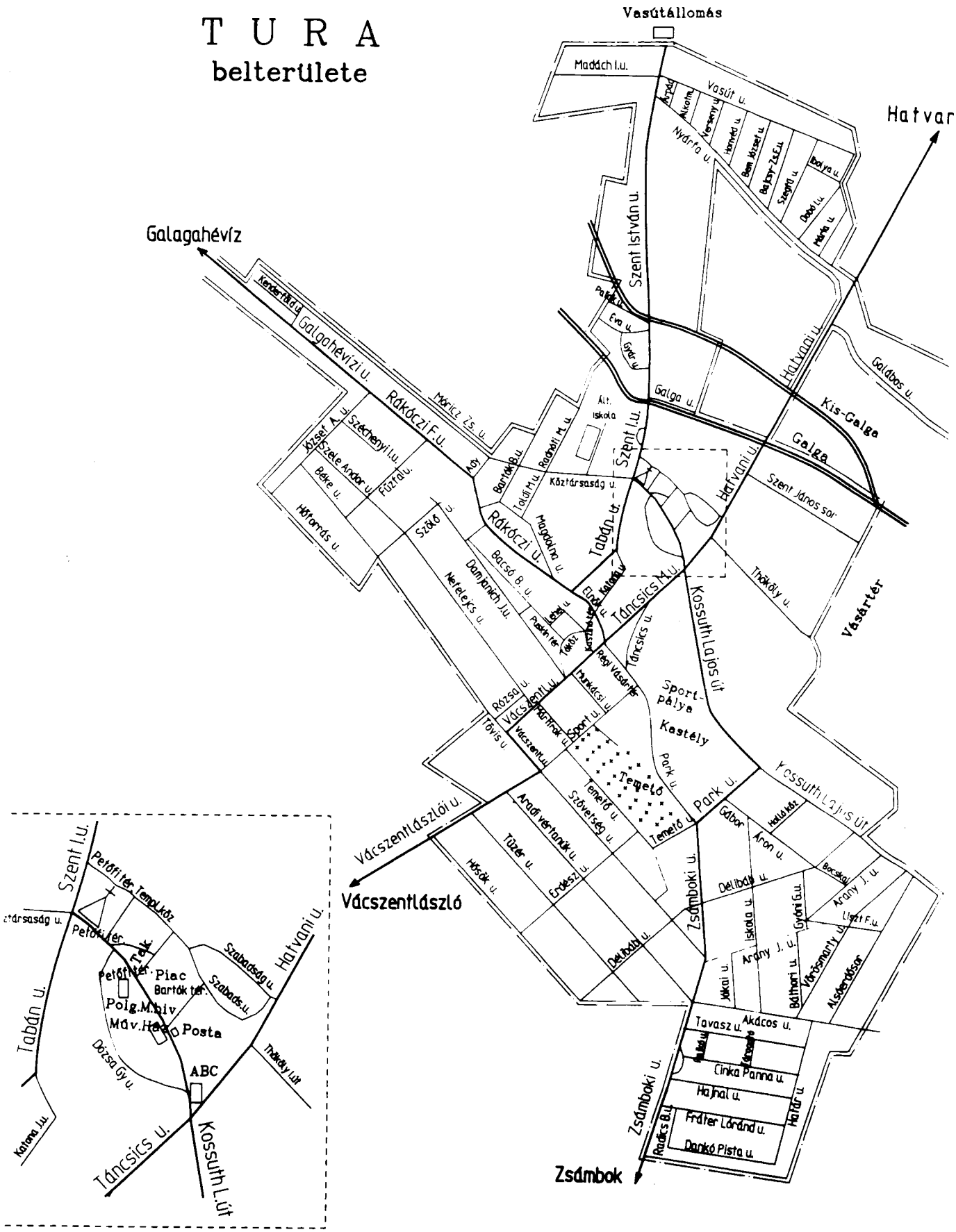

KISPÁLYÁS LABDARUGÓ BAJNOKSÁG

1. Forduló

FAVORIT - VÖRÖS METEOR 4 - 1 (1-1)
Gl.: Kondek Zs. 3, Sima I. ill. Katona F.

KROKODIL - OLIMPIC 2 - 3 (1-1)
Gl.: Kuti I. Vasas A. ill. Jenei I. Ledniczky L. Zamecsnik I.

ZÖLDEK - FŐNIX 3 - 2 (0-1)
Gl.: Szilágyi J. Bajkó I. Kerek M. ill. Kuti L. Köles T.

AMATŐR - FŰZFA 4 - 13 (2-6)
Gl.: Csányi L. 2, Deák S. Gubcsó K. ön. ill. Veres J. 5, Kántor J. 4, Angyal L. 2, Kovács M. 2.

YOUNG - BOYS - BARÁTSÁG 1 - 7 (1-2)
Gl.: Gyenes I. ill. Szabó I. 3, Maczkó M. 2, Tóth L. Nagy R.

2. Forduló

FŰZFA - FAVORIT 8 - 5 (4-2)
Gl.: Kovács M. 2, Angyal L. 2, Kántor J. 2, Gubcsó K. Varju Z. ön. ill. Kondek Zs. 3, Tóth M.J. Sima I.

OLIMPIC - ZÖLDEK 2 - 2 (2-1)
Gl.: Jenei I. Tellér L. ill. Berkes L. Szilágyi J.

BARÁTSÁG - AMATŐR 9 - 2 (5-1)
Gl.: Szabó I. 3, Tóth L. 2, Maczkó M. 2, Szabó J. Nagy R. ill. Deák F. 2.

VÖRÖS METEOR - KROKODIL 7 - 2 (4-1)
Gl.: Vidák B. 5, Zséli I. Katona F. ill. Vasas A. Zimányi Zs.

FŐNIX - YOUNG BOYS 8 - 2 (7-0)
Gl.: Kuti L. 3, Lukács J. 2, Pásztor G. Pásztor S. Köles T. ill. Lajtos P. Gyenes I.

A 3. Forduló eredményei

KROKODIL - FŰZFA 2 - 4 (0-3)
Gl.: Sima J., Mátyás I., ill. Kántor J. 2, Veres J., Gábor J.

FAVORIT - BARÁTSÁG 3 - 5 (1-3)
Gl.: Sima I., Kondek Zs., Tóth M.J., ill. Tóth L. 3, Maczkó M., Darnyik Á.,

YOUNG BOYS - ZÖLDEK 2 - 11 (1-4)
Gl.: Tóth Z., Lajos P., ill. Szilágyi J. 5, Bajkó I. 3, Berkes L. 2, Kátai Gy.,

OLIMPIC - VÖRÖS METEOR 6 - 1 (3-1)
Gl.: Pászti Z. 2, Jenei I. 2, Szabó L., Ledniczky L., ill. Maczkó I.,

AMATŐR - FŐNIX 0 - 13 (0-7)
Gl.: Dolányi M. 4., Szilágyi A. 3., Diós J. 2., Kuti L. 2., Lukács J., Marinka J.

A BAJNOKSÁG ÁLLÁSA

1.	BARÁTSÁG	3	3	-	-	21	-	6	6 P
2.	FŰZFA	3	3	-	-	25	-	11	6 P
3.	ZÖLDEK	3	2	1	-	26	-	6	5 P
4.	OLIMPIC	3	2	1	-	11	-	5	5 P
5.	FŐNIX	3	2	-	1	23	-	5	4 P
6.	FAVORIT	3	1	-	2	12	-	14	2 P
7.	V. METEOR	3	1	-	2	9	-	12	2 P
8.	KROKODIL	3	-	-	3	6	-	14	0 P
9.	YOUNG BOYS	3	-	-	3	5	-	26	0 P
10.	AMATŐR	3	-	-	3	6	-	35	0 P

Bizalommal, bizalmukból
HELYBEN

Teljeskörű szolgáltatás Turán GÁZÜGYBEN!
Belső tervek, költségvetések készítése, engedélyeztetése.
Kivitelezési munkák vállalása, szervezése.
Kéményekkel kapcsolatos szaktanácsadás.
A szükséges anyagok beszerzése KEDVEZŐ ÁRON!
Várom érdeklődésüket és megrendelésüket
Turán a piac téri Műszaki Boltban illetve lakásomon: Tura, Iskola út 24. sz. alatt

Tisztelettel: Dolányi Mihály

RÖVID HÍREK

Május 23-án - Pest megyei találkozón - a turai Nyugdíjas Klub Zsámbokon szerepelt.

* * *

Május 28-án este 7 órakor FÓRUMOT tartottunk az új házasságkötő teremben.
Témánk az egészségügy helyi átszervezése volt.
A beszélgetésre a falu minden orvosa és egészségügyi dolgozója eljött, de más érdeklődők is jelen voltak. A fő kérdés az volt, hogy jól szolgálná-e a lakosságot egy központi rendelő kialakítása a Petőfi téri épülettömbben, ahol - többek között - mini - laboratórium és állandó orvosi ügyelet lenne. Sokan üdvözölték az elképzelést, de voltak ellenérvek, kételyek és eltérő javaslatok is. Minden bizonnyal még sok tárgyalásra, őszinte véleménycserére lesz szükség ahhoz, hogy JÓ DÖNTÉS szülessen ebben a kivételesen fontos témában.

* * *

Június 5-én 19 órakor a Galga ÁFÉSZ turai küldöttei értekezletet tartottak a Művelődési Házban. **Megválasztották** a helyi Intézőbizottságot: Gólya István (a biz. elnöke), Dolányi Józsefné, Pásztor Gábor, Kiss Sándorné, Diós Csaba, Tóth Lászlóné, Kiss Gáborné; az igazgatósági tagokat: Tóth István, Molnár József; a Felügyelő Bizottsági tagot: Sára István; az Egyeztető Bizottsági tagot: Palya Mihály; a kongresszusi küldöttet: Pásztor László.

* * *

Június 7-én, Pünkösd vasárnapján Hévízgyörkön a NÉPDALKÖRÖK ÉS EGYHÁZI KÓRUSOK TALÁLKOZÓJÁN szerepelt a Turai Egyházi Kórus és a Turai "Kék Szivárvány" Népdalkör.

* * *

Gregán Jánosné tanítványai a **június 20-án** sorra kerülő zenevizsgán mutatják meg tudásukat.

* * *

Június 19-én, pénteken 19.30 órakor és
21-én, vasárnap 16.30 órakor a
turai Művelődési Házban bemutatásra kerül a
FABIOLA című színdarab. Belépőjegyek a könyvtárban és a templom sekrestyéjében vásárolhatók.

* * *

A háziasszonyképző szakiskolába **június 22-én** iratkoznak be a felvett tanulók.

Dr. TÓTH JÓZSEF
Szülész-nőgyógyász szakorvos
MAGÁNBETEGEKET FOGAD A PÁSZTÓI RENDELŐINTÉZET ONKOLÓGIAI rendelőjében.
RENDELÉSI IDŐ: Hétfő: 15.30 - 17.30-ig
Csütörtök: 16.00 - 18.00-ig.

Természetgyógyászati tanácsadás:
idegrendszeri panaszok, emésztési problémák, légúti betegségek, reumatikus betegségek, Diagnosztizálás, Reflexológiai, Fitoterápia.
Tóth Pál természetgyógyász, reflexológus
Lakás: 2194. Tura, Verseny u. 1.

A Turai Hírlap vásárlási helyei:

Nagyközségi Könyvtár, Posta, Vasúti élelmiszer üzlet, Piac Tér (Átsné), Piac téri Műszaki bolt, Takarék Szövetkezet, Éliás Zoltán Tura, Petőfi tér 7.

TURAI HÍRLAP - Közéleti Havilap - II. évfolyam 6. szám
Kiadja a Turai Polgármesteri Hivatal
Felelős kiadó: Tóth István polgármester
Nytsz.:B/BHF/567/P/91.
Szerkesztőbizottság: Erdélyi Ágnes, Kálna Tibor, Köles Mihály Sára Mihály
Felelős szerkesztő: Kuti József
Levélcím: Polgármesteri Hivatal, 2194. Tura
Készült: 500 példányban a Parola Kft. nyomda üzemében Valkón
Felelős vezető: Rózsavölgyi Sándor
Műszaki vezető: Czirok Ferenc
Szedés, tördelés: Jandura István Gödöllő Mosolygó A. krt. 4.